

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 139 (3585) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Rágalmazóknak és rendbontóknak

Az elmúlt napokban írtak az újságok azokról a gyalázkodó röpiratokról amelyek nemzetünk kiváló politikusát és rajongásig szeretett politikai vezérét támadják. Megvádolták zsidó származással. Vitéz Imrédy Béla a tőle megszokott nyíltsággal és őszinteséggel kivizsgáltatta az ügyet. Olyan férfiak vizsgálták át a kiváló politikai vezér származási okmányait, akiknek jobboldaliságához kétség sem férhet. Megállapították, hogy teljesen alaptalanok a vitéz Imrédy Bélát ért támadások. Az emberi gonoszság és rágalomhadjárat azonban nem elégszik meg az igazsággal. önző céljai szolgálatára képes minden eszközt megragadni, hogy zavart kelthessen.

Nagyváradon mindig őszinte tisztelet vette körül a magyarság nagy fiát Imrédy Bélát. Az ő egészséges gondolkodása, őnzetlen férjias munkássága azokat is tisztelővé avatta akik nem tartoztak szorosan az ő pártjába. Nem is egy pártnak az embere vitéz Imrédy Béla, hanem az egész országé. Napról-napra érezzük ezt. S mégis mi történik? A napokban szerkesztőségünk címére érkezett egy névtelen levél, illetőleg nem is névtelen, hanem álnévvvel íródott levél. Előre is megjegyezzük, hogy csak a gyáva konkolyhíntők vetemednek ilyen aljasságra, hogy névtelenül és álnevek alatt harcolnak. Aki az igazság birtokában van annak nem kell elbujnia.

Nem foglalkoznánk a levéllel, mert eltekintve attól, hogy álneves vagy névtelen levelekkel nem szoktunk foglalkozni, ezzel a levéllel azért sem lenne érdemes önmagában foglalkozni, mert azonnal látszik rajta a rosszindulat. Hogy mégis foglalkozunk vele, csak azért tesszük, mert nem mi vagyunk az egyedüliek akik ilyen kapnak. Hát ezeknek a névtelen is tiltakozunk kell egyesek elvetemült gondolkodásán, akik még a lét és nem lét döntő korszakában is igyekeznek a magyar népnak vezetőibe relett bizalmát meggingatni. Mert csak erről van szó ezekben a rágalmakban. A romboló elemek így vélik megoldani azt a pusztító munkát, amelyet a destruktív pártok betöltése után nyíltan nem folytathatnak. Meg vagyunk győződve, hogy ezeket a leveleket éppen olyan emberek írják akiknek legkisebb gondjuk az emberek zsidó származása. Ha nyíltan kiállnának ezek a gyáva hadahandázók, valószínű felismernék bennük a szociáldemokrata zsidóbarát harcosokat. De ha nem így van, akkor is — s ezt már teljes bizonyossággal állítjuk — nem keresztény jobboldali lelkiesség fűti ezeket. A kereszténység és jobboldaliság az igazság harcát hirdeti és viz-

Eredménytelen felderítő vállalkozásokat hajtott végre az ellenség a honvédcsoportok arcvonalán

Sikertelen betörési kísérleteik után véres fejjel özönlöttek vissza a bolsevisták. Mára virradó éjszaka is folytatták a németek repülőbomba-támadásaikat Dél-Anqia ellen

Mint minden esztendőben, az idén is a honvédségnek áldoz a magyarság június 28-án, szerdán, hitet téve a fegyveres erőnk hajthatatlan akarat mellett. Ez a nap a honvédelem napja, a katonai szellem, a hadsereg felkielésének ünnepe. Megnyilatkozása a nemzet színe előtt. Ezen a napon gondoljon minden magyar ember honvédeinkre.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: 18ik számú magyar hadijelentés: A Honvédezőrkár főnöke közli:

A honvédcsoportok arcvonalán különböző szakaszai ellen naponta ismétlődnek a váltakozó erővel végrehajtott ellenséges felderítővállalkozások. A Kárpátok előtt valamennyi szovjet vállalkozás már védőállásaink zárótüzében összeomlott. Az ellenség többszáz halottja maradt állásaink előtt. A Pripjet-szakasztól délre mintegy 4 zászlóaljnyi erejű támadócsoportnak átmenetileg sikerült betörni egy harccsoportunk védőállásába. Az azonnal megindított ellentámadás azonban kemény harc után már néhány óra leforgása alatt kiindulási helyekre vetette vissza a szovjet erőket. Az ellenség véres vesztesége különösen nagy volt.

Nem sikerült kifürkészni a magyar védőállásokat

A MTI jelenti: illetékes katonai helyek közli:

A hadijelentésben említett sűrű ellenséges felderítővállalkozások az ellenség támadóelőkészületére mutatnak. Az ellenségnek azonban sehol sem sikerült állásainkba behatolni és így nagy veszteségei ellenére sem tudta felderítőcéljait elérni és a magyar védőállásokat kifürkészni. A vállalkozás eredményes elhárításában különösen kitűnt egy felvidéki hadosztályunk, amelynek élei ellen az ellenség naponta többször század- és zászlóaljnyi erővel végrehajtott támadásokkal kísérletezett, de makacssága ellenére sem ért el eredményt.

Volt olyan nap, amikor az ellenség többször is megkísérelte a hadosztály védőállásába való betörést, de mindannyiszor véres fejjel kellett visszaözönlennie.

Egy tisztantuli hadosztályunk ellen támadó zászlóalj majdnem teljesen megsemmisült. Csapataink több könnyű és nehéz fegyvert zsákmányoltak. Az egyik kárpátaljai hegyvidékünk arcvonalát több kilométerrel előretolta és így lényegesen

kedvezőbb területen rendezte be új állásait. A hadijelentés említi a Pripjetől délre az egyik harccsoportunknál lefolyt küzdelmeket. Az ellentámadás szervezésében, sikeres végrehajtásában különösen kitűnt Gagel Dezső alezredes egy baranya-

somogy és tolnamegyei területről származó zászlóalj parancsnoka.

Stockholmból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Morrison angol belügyminiszter pénteken az alsóházban úgy nyilatkozott, lehetséges, hogy az új rakéta-bombák támadásai még nem érték el a tőpontjukat és a németek tökéletesítik ezt a fegyvert. Ugyiszintén még újabb fegyvereket is alkalmazhatnak.

Genéből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Személyesen győződtem meg arról, mit tart Dél-Anqia népe az új német fegyverről — írja a Daily Herald tudósítója — aki azért utazott oda, hogy megnézze a vezetőnélküli repülőgépek támadását.

— Sokan azt mondták — folytatja — hogy szinte állandóan az óvóhelyen élnek, mások pedig azt beszélték, hogy mihelyest meghallják a német lövedékek süvítését, óvó árkokba menekülnek. A legtöbb család nappal otthonában szundikál az óvóhelyen és éjszakára vonul a nyilvános óvóhelyekre aludni.

Sztójay Döme miniszterelnököt vitézzé avatta a Kormányzó

A MTI jelenti: Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, a vitézek főkapitánya, pénteken délelőtt a Királyi Várpalotában a vitézi felavatás ünnepélyes szertartása szerint vitézzé avatta Sztójay Döme miniszterelnököt.

A vitézi eskü szövegét vitéz Imrády-Hegyessy Géza ny. altábornagy, a vitézek főkapitányának helyettese olvasta fel.

Vitéz Sztójay Döme miniszterelnök az első világháborúban vezérkari tisztként előbb gyalogdandárnál, majd hadosztálynál, később Bosznia-Hercegovina és Dal-

mácia katonai parancsnoka mellett mint a hadművelési központ vezetője teljesített szolgálatot. Az olasz harctéren a Dolomitokban egy hegyvidéki vezérkari főnöke volt. Az első világháborúban szerzett érdemeinek elismeréseként többször részesült kitüntetésben. Így például tulajdonosa a hadidiszitményes hadadosztályú vaskorona rendnek és a hadadosztályú katonai érdemkeresztnek a kardokkal, az ezüst és bronz Signum Laudisnak a kardokkal és a német Vaskeresztnek.

szariad attól, hogy mások megbecsülését rágalmak által ostromolja. Különösen visszariad attól, ha látja, hogy a támadás nem is a személynek, ért, hanem ért a nemzetnek, mert meghonthatja az emberek lelki egységét és összetartást. Erről van itt szó névtelen levélíró.

Imrédy Bélát rádőlják hatalmi törekvéssel, aki éppen azzal tudta megnyerni nagyon sok ember szívét, mert láttuk benne a becsületet és őnzetlen lemondást. Volt ő már hatalmon régebben is s ha ragaszkodott volna a hatalomhoz akkor úgy irányíthatta volna ügyeit, hogy ott maradjon. Ezt annál inkább te-

hetne volna, mert megvolt benne a tudás is, sőt mi több, ehhez még a nemzet teljes bizalmát is. De a hatalom volt számára a fontos. A hatalomért sok más ember megölt, sőt ha másképp nem megölték az országot is feláldozták. Számára az elv, a magyar nép őszinte felemelése volt a fontos. S mikor látta, hogy a hatalmi helyen ezt nem tudja elérni, inkább búcsút mondott a bársonyszéknek, de elveit fel nem adta. Így láttuk mi és így látták ezt sokan százak és ezrek ebben az országban... és ezért lett vitéz Imrédy Béla a névtelen és ne-

ves levélírók által irigylet vezetője népének.

Azt üzenjük ezeknek a megfélekezett vagy rosszindulatu firkászoknak, ne erőlködjenek s méginkább gondoljanak a magyar nép jövőjére. Már egyszer kivizsgáltuk rendbontókat és tekintélyrombolókat. A magyar nép egységesen elítéli az ő mesterkedésüket. Nem magyar, még kevésbé hazafi, aki ma ilyen romboló munkára vállalkozik és aki éppen azoktól akarja eltántorítani a népet akik legfőbbet dolgoznak érte és akiknek tudásán és őnzetlen munkásságán tud csak kialakulni a magyar jövő.

(V. J.)

Vigyázat!

A csillogó víz va-
kit De nem veszíti
el biztonságát, min-
den részletet jól
felismer és a ter-
mészet eredeti szí-
neinek élvezetét
elősejti az

ideális védőüveg

KAPHATÓ LÁTSZERESZEKNÉL

Vezérképrelelet: Gottwald István, Budapest, X.,
Füzér-utca 34/a. Telefon: 348-672.

Bombakárosultak részére kiadott közellátási jegyek beváltása

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya 2603—1944. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Bombakárosultak részére, kiknek közellátási jegye a támadás következtében megsemmisült, általános közellátásijegyet és cukorjegyet adott ki a Közélemezési Hivatal. Felhívom a kereskedőket és hentes iparosokat, hogy ezeknek a jegyeknek megfelelő szelvényeire a szükséges élelmiszereket az érdekeltek részére éppen úgy szolgáltatassák ki, mint azok részére, akik rendes élelmiszertalponnal rendelkeznek. Könnyebb kezelést végett közlöm, hogy június havi zsiradékot az általános közellátási jegy arabs 4—5 szelvényre kell kiszolgáltatni, a pipere szappant a nagy F-el, a mosószappant pedig a nagy Cével jelzett szelvényeire kell kiszolgáltatni. A kenyér és finom liszt, valamint a cukrot a megfelelő számú, illetve hasonló számú szelvényekre kell ki-

szolgáltatni, mint az a rendes közellátási jegyen is fel van tüntetve.

Betörő cigánybandát fogtak el Pesten

A MOT jelenti: A rendőrség hosszabb nyomozás után cigánybandát fogott el, melynek 9 tagja közül csak egy Kozák József nevű tudott megszökni. A bandának két nőtagja is van. Ennek a bandának a tagja Horvát József, akit cigányneven Milónak neveznek és aki még június 7-én Pestszentlőrincen agyonlőtte a szolgálatából hazajegyző Sziggyártó II. Ferenc rendőrfőtörzsörmezt, aki igazolásra szolitotta fel a batyut cipelő cigányt. A banda számos betörést ismert be. Amikor elfogták őket, 3 pisztolyt és 300 darab 9 milliméteres töltényt találtak náluk.

Elutasította a városi kisgyűlés Putnik Bálint rendkívüli segélykérését

Nyugdíjaznak három városi tisztviselőt

Nagyvárad, június 24. A városi törvényhatósági bizottság ma délelben vitéz Rajnay Karoly főispán elnöklésével kisgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán részben a kisgyűlés hatáskörébe tartozó, részben pedig a közgyűlést előkészítő ügyek szerepeltek.

A kisgyűlés jóváhagyta egy mentőgépkocs megrendelését, majd több városi munkát vállalatbaadását hagyta utólagosan jóvá. Ezek a munkálatok: az öcsi-telepi iskola szennyvízelvezetése, a vágóhídon szükségessé vált javítások, a Lukács György-utca 40. szám alatti ház építkezései, a Rhédey-kerti sportpálya tornatermék felszerelése, a városháza helyiségeinek padozat-javításai, ugyanitt a szobafestőmunkálatok, a Liszt Ferenc utcai óvoda javítása, a Leventelőtéri vízezvízvárgó ut építése, a Fraknoi Vilmos-utcai iskola renoválása, a Rulikovszky-uti napközi otthonban nyilvános óvóhely építése. Az ezekre vonatkozó javaslatokat vita nélkül jóváhagyta a kisgyűlés. Ezenkívül vállalatba adja a város 68. személtelrakodási tilalmat jelző tábla elkészítését és felállítását. Falcsák Sándor főmérnök előadta, hogy ez rendezetlen kérdésként volt eddig, mert a rendőrség nem tudott elég figyelmet szentelni annak, hogy a lakosság ne hordjon szeméttel különböző utcákra, teraszokra és főként beépítetlen telkekre, az ezeken felhalmozódó szemét városrendezési és egészségügyi okokból tűrhette volna. A kisgyűlés hozzájárult a munkálat vállalatbaadásához, valamint ahhoz is, hogy a tűzoltó szeptár, a legénységi épület és a mentőállomás bővítése során szükségessé vált pótmunkálatok költségét 45 ezer pengő értékben fedezze a város.

A Körös-kaszárnya átadásával kapcsolatban a Téglavető-utca szükségessé vált telek-kiszajátításhoz, valamint az Oláry-örökösök körösparti ingatlanának kiszajátítása során felmerült költségek fedezéséhez is hozzájárult a kisgyűlés és Boross Gyula állatorvosnak újabb három hónapi betegszabadságot engedélyezett azzal, hogy amennyiben Boross állatorvos ezen szabadságidő letelte után sem tud szolgálatba lépni, a polgármester javaslatot tesz nyugdíjaztatása iránt.

Ezután Putnik Bálint kérelmével fog-

lalkozott a kisgyűlés. A szinigazgató, mint már megírtuk, beadványban közölte a város vezetőségével, hogy a nagyváradai szinievadot június hónappal meghosszabbította, mert Gyulán és Hódmezővásárhelyen még nagyobb anyagi kockázatot jelentene számára a társulat fenntartása és a nyár hátralevő két hónapjára a társulat tagjaival kötött megállapodás alapján félfizetéssel szabadságolja művész-személyzetét. A június 30-án esedékes illetmények kifizetése azonban nehézségekbe ütközik, mert a színház az utóbbi időben a bombatámadások következtében előállott közhangulat miatt nem örvendett kellő látogatottságnak, ugyanígy, hogy a szinigazgató legyőzhetetlen anyagi zavarokkal küzd. Ezért Putnik Bálint 25 ezer pengő rendkívüli segélyt kér.

Miután Fluck tanácsnok, a kulturális ügyosztály vezetője ismertette az erre vonatkozó előterjesztést, dr. Gyapay László polgármester is ismertette a kérdést.

Nagyvárad város közönségének kulturális igényeit — mondotta — nyolc hónapi szinievad teljesen kielégíti és ezért Putnik igazgató még két városban játézási engedélyt. Ha azonban ezek a mezőgazdasági jellegű városok nem biztosítanak elég színházbajró közönséget, annak következményeit Nagyvárad nem viselheti. Tény, hogy a június hónap anyagi szempontból gyöngé volt, de ez a hónap már nem Nagyváradé. Ha a szinigazgató megkísérelte volna a gyulai és hódmezővásárhelyi szezon lejátszását, az anyagi siker elmaradása esetén indokolt lehetett volna, hogy a két városhoz forduljon támogatásért, de Nagyvárad nem teljesítheti ilyirányú kérését.

Rajnay főispán és Szabó János is hozzájárultak a kérdéshez és a kisgyűlés tagjainak helyeslése mellett ugyanígyen értelemben foglaltak állást. Szabó János arra is rámutatott, hogy a nagyvárad bombatámadás június 2-án következett be s ennek hírére Putnik igazgató már Gyulán vehette volna, ha ott a szokott időben megkezdte játézási idényét, így tehát a nagyvárad bombatámadás következményeire a szinigazgató nem hivatkozhat indokoltan.

Ezek után a helyettes polgármester

javaslata értelmében úgy határozott a kisgyűlés, hogy elutasítja Putnik Bálintnak 25 ezer pengő rendkívüli segély kiutalására vonatkozó kérelmét, hozzájárul azonban ahhoz, hogy a szinigazgató javára megzavazott 15 ezer pengőből a még ki nem fizetett s csak az év végén esedékesé váló 12 ezer pengő már most kifizesse a város amennyiben ősszel ismét előállanak az anyagi nehézségek, amelyekkel most a színház igazgatója küzd, egy újabb előterjesztését segítő készséggel fogja megvizsgálni a törvényhatóság.

A közgyűlést előkészítő tárgysorozati pontok tárgyalása során dr. Borbély Dezső főjegyző ismertette az április hónapban megtartott számonkérő évk munkájáról felvett jegyzőkönyvet, majd felolvasta a polgármesteri előterjesztést Cseh István irodatiszt előléptetésére vonatkozólag, továbbá dr. Prodán Tivadar árvaszéki ülnök, Kolontáry János th. tanácsnok és Bereczky Ottó főpénztárnok kérelmeit szabadságolás, illetve nyugdíjazás iránt. A kisgyűlés mind-ezekhez hozzájárult.

Magáévá tette a kisgyűlés Győr város hasonló állásfoglalás végett megküldött határozatát, amelynek értelmében a bombakárosultak részére peres és végre-

Mozik műsora:

APOLLÓ: A harmincadik.
BELVÁROSI: Haláltánc.
CASINO: Szegény gazdagok.
KORONA: Ez történt Budapesten.

hátjasi ügyekben ugyanolyan előnyök biztosítását javasolják, mint amilyeneket a hadbavonultak élveznek.

A továbbiakban dr. Dalló Gyula tanácsnok különböző alapok és alapítványok, valamint a gyámpénztár 1943. évi zárszámadásait ismertette.

Az ülés lapunk zártkörűen tartott.

A bombakárosultakért

részére egy VI. éves papnövendék küldött be ma hozzánk 30 pengőt az alábbi sorok kíséretében:

„Ma fejeztük be teológiai iskolánk évfolyamát. Hálát adunk a jóságos Istennek, hogy gondviselése a nehéz idők közepette is biztosította apostollá-nevelődésünket. Főtisztelendő Elöljáróink jóvoltából pénzzutalmat is kaptunk.

Sietek a kapott 30 pengőmmel hozzájárulni bombakárosult testvéreink megsegítéséhez. Fogadják és juttassák el hozzájuk azzal a krisztusi és magyar szeretettel, mint amilyenlen én küldöm.”

Gyűjtésünk végeredménye tehát ma a következőképpen alakul:

Eddigi gyűjtésünk az országos társulat részére	27.826,02
Váradiak részére	5617,80
Egy VI. éves papnövendék	30,—
Murvai Elemérné	20,—
Összesen:	P 33.493,82

Tudakozódó irodát szervezett a Faforgalmi Központ. A MTI jelenti: A Faforgalmi Központ az ügyfelek utbaigazítása, valamint szakszerű felvilágosítása végett. Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. sz. III. 343. sz. alatt tudakozó irodát szervezett. Felhívja ezért az érdeklődőket, hogy ügyes-bajos dolgaikkal először a tudakozó irodákhoz forduljanak. Itt kérésüket megvizsgálják és az esetleges hiányokat ptóolják. Az utbaigazításokat megadják. Különösen a vidéki érdeklődőknek ajánlatos a mai utazási viszonyok mellett, hogy mielőtt utra kelnének a tudakozó irodától felvilágosítást kérjenek. A tudósító iroda felvilágosítást ad közvetlenül, levelben és távbeszélőn. A telefonállomás száma: 12—52—90, amely számtól a 378. számú mellékállomást kell kérni.

Jurcsék földművelésügyi miniszter a kötelező mezőgazdasági munkáról

Közgyűlést tartott a Mezőgazdasági és Mérnöki Kamara

A MOT jelenti: Az Országos Mezőgazdasági Kamara most tartotta rendes közgyűlését, amelyen felszólalt Jurcsék Béla földművelésügyi miniszter is. A miniszter a kamarák fontosságáról szölt. Rámutatott arra, hogy évtizedek mulasztásait nem lehet máról-holnapra jóvátenni, éppen azért az egyes rendelkezésekbe itt-ott hibák csuszhatnak be. Legfontosabbnak tartja, hogy a szükséges munkaerőt biztosítsák. Éppen erre való tekintettel tárgyalták a minisztertanácsban a kötelező munka elrendelésének ügyét. A miniszterelnöktől lefelé a legkisebb munkásig mindenkinek meglesz a munkatéljesítményének az összírása és a ki-

mutatása, aminek alapján folytatják a jövőben a munkaerőgazdálkodást a mezőgazdaságban. Akinek előirt munkatéljesítményéből a sajátján végzett munkán kívül, felesleges marad, az megállapított munkabér ellenében másutt lesz köteles dolgozni. Ilyen módon a magyar mezőgazdaság termelőképessége nemcsak a jelen színvonalon tartható, hanem jelentősen növelhető is.

A MOT jelenti: A Mérnöki Kamara közgyűlésén Szász Lajos iparügyi miniszter a technikai képzés fejlesztéséről beszélt. Igen fontosnak tartja a mérnököknek arra a helyre való állítását, ahol a legtöbb eredményt érhetik el.

Megindult a szövetségesek összpontosított ellentámadása Európa ellen

Cherbourg kikötőjének szárazföldi arcvonala, a keleti hadszíntér középső szakasza és az olaszországi arcvonal az ellenséges erőfeszítések színeire. Német részről minden vonalon jól felkészülten fogadják a fejleményeket

London ellen tovább tart a német zavarólűz

Berlin. (MTL.) A Cherbourg ellen megindított angol-szász támadással kapcsolatban német részről még a támadás sikere esetén sem várják a helyzet lényeges megváltozását. Az angol-szász kézben lévő partszegély még így is túlságosan maradna nagyobb hadművelet kibontakozásához.

A keleti hadszíntér középső szakaszán megindult bolsevista támadást Berlinben még csak kezdeti stádiumban lévőnek tekintik. Német részről számolnak nemcsak a szovjet támadások hevesességének fokozódásával, hanem arra is, hogy a támadások más harciszakaszokra elharapóznak.

A finnarcvonalon némileg nyugodtabbá vált a helyzet. Karját tartják a finnek, míg az Aunusi-félszigeten tervszerűen folytatták elszakadó hadműveleteiket.

Berlin. (MTL.) A keleti arcvonal középső szakaszán 150 kilométeres vonalon meginduló szovjet nyári offenzívával, úgy látszik, megkezdődött a szövetségesek összpontosított ellentámadása Európa ellen. — írja Martin Hallensleben, a Német Távirati Iroda katonai tudósítója pénteki fejtegetéseiben. A kétezer kilométer hosszú keleti arcvonalon csütörtökön véget ért a nagy harciszünet. Június 22-én a német-szovjet náború kitörésének harmadik évfordulóján kezdtek a bolsevisták a várt támadást. Az ellenség offenzívája arról az arcvonalszakaszról indult el, amely a legmélyebben maradt vissza a szovjet területén. Első feladat tehát a német arcvonal veszélyes kiöblösödésének eltávolítása és a főcél az, hogy a szűk nyomtávú vasúti hálózatot magukhoz ragadják a Balti államok irányában és ezzel elválasszák a németek északi arcvonalszakaszát a déli szakasztól. Az elmúlt két hónap német csapatmozdulatainak ismeretében megállapíthatjuk, hogy a német hadvezetőség egyáltalában nem hanyagolta el a Nyugat javára a keleti hadszínteret, hanem olyan figyelemmel gondoskodott arról is, hogy az minden eshetőség feltevésére jogosít. Általában jogos az a feltevés, hogy nemcsak Nyugaton, hanem Keleten is korszerűbb és jobb harci eszközök jelennek meg. A szovjet támadás jól megszervezett német támaszpontok vonalába ütközik.

A véderőfőparancsnokság jelentése az ellenséges kezdeményezés megindulásáról

Berlin. (MTL.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnokság közli: Az ellenség Normandiában csütörtökön nagy erővel támadásra indult Cherbourg erődjének szárazföldi arcvonala ellen. Különösen az erőd délkeleti és délnyugati arcvonalán fejlődtek ki heves harcok, amelyekbe erős ellenséges hajótűz és tengerészeti haderők is beavatkoztak. Ott, ahol kiterjedt erőd-vonalumon néhány ellenállási fészünk elvesztett, ellentámadások vannak folyamatban. A hadsereg és a haditengerészet parti ütegei egész napon át beavatkoz-

tak ezekbe a harcokba és találatokat értek el az ellenség készletű állásaiban és páncélos gyülekezéseiben. A hidfőállás többi arcvonalán csak helyi harcok voltak — nagyobb jelentőség nélkül. Tüzérségünk a hidfő előtt hajógyülekezéseket és kirakodásokat vett tűz alá. Eltaláltunk 2 szállítóhajót az Orne-torkolatban pedig elfordulásra kényszerítettünk 2 ellenséges ágyúszádot. Csata- és torpedórepülőek az elmúlt éjjel elsüllyeszttek 2 rombolót, egy 10.000 bruttóregisztertonnás csapatszálítóhajót és egy 3000 bruttóregisztertonnás teherhajót, 2 cirkálót, 2 rombolót és 28.000 bruttóregisztertonna hajóteret kitevő 3 teherhajót, valamint 4 további kereskedelmi hajót súlyosan megrongáltunk. A normandiai partvidéken és a megszállt nyugati területek fölött csütörtökön 72 ellenséges repülőgépet lőttünk le.

London ellen a zavaró tűz tovább tart.

Olaszországban az ellenség az átesoportostás befejeztével csütörtökön ismét támadásra indult, csaknem az egész arcvonalon. A Grosse-tótól északra lévő térségben az ellenségnek sikerült — elkeseredett harcok után — arcvonalunkat néhány kilométerre észak felé visszanyomni. Valamennyi többi szakaszon visszavertük az ellenséget — a leg súlyosabb veszteségei mellett. Több mint 30 páncélos harciocsit megsemmisítettünk vagy zsákmányoltunk. A 3. légvédelmi dandár Olaszországban a június 1-től 20-ig terjedő időben 114 ellenséges repülőgépet és 69 páncélos lőtt le. Az ellenség olaszországi nagy támadásának kezdete óta 1046 ellenséges páncélos semmisítettünk meg, vagy zsákmányoltunk.

A Führer főhadiszállásán kiadott hivatalos jelentés a keleti arcvonal eseményeiről ezeket közli:

A keleti arcvonal déli részén a

Eredménytelen támadásaik után védekezésre rendezkedtek be a britek Tilly és Gaumont szakaszán

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: Az Atlanti-tengeren dúló csata mindinkább Cotentin-félsziget északi csücskére összpontosul. Montgomery csapatrészeinek jelentékeny erőit sorakoztatta fel Cherbourg megrohanására. Ennek következtében az angol-szász hadosztályok tevékenysége a normandiai hidfő többi szakaszán érezhetően lanyhult. Caentől északra az angolok már 14 napja védekeznek. Tilly és Caumont vidékén, ahol egészen a legutóbbi napokig heves harcok folytak, súlyos páncélos veszteségek után a britek abbahagyták

eredménytelen támadásaikat és védekezésre rendezkedtek be. Az Orne torkolatától keletre fejtett ki az angol 3-ik páncélos hadosztály erősebb tevékenységet, de csak azért, mert kínos helyzetben van. Az ottani brit állásokat az eredményes hadműveletek az elmúlt hetekben annyira összezorították, hogy a britek partraszállító hadműveletei az Orne torkolatvidékén állandóan belesnek a nehéz német tüzérség hatókörébe és a britek így csapat-, fegyver- és hadieszköz-pótlásukat e területen csak a legnagyobb veszteségek árán

hajthatják végre. A britek hajóter- és partraszállító járművezetéseire többek között jellemző, hogy a szövetséges hadvezetőség kénytelen ott állandó teher szállító vitorlás- és teher szállító repülőgép forgalomról gondoskodni az itt harcoló csapatok ellátása céljából.

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: Az angol-amerikai légitámaszpontok a legutóbbi 24 órában az inváziós térségben legalább 36 repülőgépet veszített, köztük négy motoros bombázókat is.

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: Német torpedóvető repülőgépek június 23-án virradó éjjel az inváziós flotta elleni harcban elsüllyeszttek 2 rombolót, egy csapatszálító hajót és egy teherhajót. Súlyosan megrongáltak egy könnyű cirkálót, egy rombolót és 3 szállítóhajót, 28.000 bruttóregisztertonnát. Megtámadták a német torpedóvető repülőgépek még több teljes iramban menekülő rombolót, de ezek elködösítették magukat, ezért a támadás eredményét nem lehetett pontosan megállapítani.

GOMBBEHÚZÁS

Földi Lászlóné
kézimunka üzlete
Teleki-u. 16.

„Délangliában az emberek egyáltalán nem tudnak aludni“

Stockholm. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az egyik északamerikai rádiódó tudósítója az új német harci eszközökkel foglalkozva, azt mondotta: Az új német fegyverrel nem olyan könnyű a dolgunk. Felelős helyeknek is ez a véleményük. Délangliában az új életviszonyokat igyekeznek megszokni, de a legnehezebb az, hogy egyáltalán nem tudnak aludni.

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az első számú megtorló fegyver — ez az új német távolbahordó fegyvernek német megjelölése — amelynek

az a rendeltetése, hogy az angol hadvezetés által bevezetett stratégiai légitámadást ellensúlyozza — állapítja meg Sündermann helyettes birodalmi sajtófőnök. Még hozzátette, hogy Németország ennek az első új megtorló fegyvernek használatával abban a kedvező helyzetben van, hogy légierejét ezentúl kizárólag taktikai célok végrehajtására tarthatja készenlétben. Az első számú titkos fegyver bevezetésével kapcsolatban Sündermann kijelentette, hogy a fegyver már nyolc nap óta szakadatlanul működik Anglia ellen, szabályta-

lan távolságokból, változó ezámu lövésével és összpontosított tüzhátával támadják a legnagyobb ürméretű német robbanótestek célpontjait a délangliai felvonulási területen. Az egyes ágyúszökök között eddig a leghöszöbb szünet körülbelül 3 és fél óra volt.

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A bolsevisták támadásának súlyosítja a szmolensz—orsai gépkocsitú mindkét oldalán elterülő vidékre esik. Csütörtökön délutántól egészen az esti órákig a csatarepülőgépek szakadatlan harcra vetésével 24-szer támadtak. Valamennyi

Mielőtt

ruhát fesse! tisztítsd,
keress fel

TÓTH kelmefestő — vegytisztító

Gillányi-ut 5. Telefon: 39-43.

Telefon hívásra házhöz megyünk

Strypanál, Tarnopoltól északnyugatra és a Pripjettől délre, meghiusultak a szovjet helyi támadásai.

A középső arcvonalszakaszon a bolsevisták megkezdtek várt támadásait. A széles arcvonalon páncélosok és csatarepülőgépek támogatásával intézett támadásokat kemény harcokban visszavertük, a helyi betöréseket pedig haladéktalan ellenlökéssel kitaszlogattuk. Vitebszktől kétoldalt még folynak az elkeseredett harcok. Polock és Noorshewsk között is, valamint Ostrovotól északkeletre erősebb előretöréseket indított, de ezek eredménytelenek maradtak. Nehéz német harcirepülőgépek erős kötelékei összefogott támadásokat intéztek Migorod repülőtere ellen, 20 négy motoros bombázót, valamint nagy üzemanyag és lőszer-készletet semmisítettünk meg.

Egyes brit repülőgépek az elmúlt éjjel bombákat dobtak Hamburg térségére.

Német harcirepülőgépek keletangliai célokat támadtak.

Ceretan

az én vetőmag csúcsom

Viszonteladónak engedményl

Beszerezésről tájékoztat:

»Bayer« NOVÉNYVÉDELMI SZEREK ELOSZTÓJA
TALLINGER GYÖRGY, UJVIDEK

támadásuk a gépkocsitól északra és délre a német elhárító tűzben összeomlott. Vitebszktől délkeletre a bolsevisták 7 lövész hadosztálya, erős páncélos kötelékekkel és többszáz csatrepülőgéppel indították nagy támadásukat. Több órai harc után az Obol folyónál egy helyen betörést értek el. Azért a helyért délelőtt teljes erővel tartott a harc. A bolsevisták csütörtökön 73 páncélos vesztek. A szovjet vérszedege különösen nagy a szmolensz-orsai gépkocsitól, mert itt sikerült összevont lövésalakulatukat szétverni. Az ellenséges erők betörésére irányuló vállalkozásnak tekinthetők azok a támadások amelyekkel a bolsevisták csütörtökön intéztek a keleti arevonál déli szárnyán

a német, román és magyar vonalak ellen. Bródy térségében a szovjet egy német rohamgyeoztag eredményes ellentámadása során többszáz halottat és 300 foglyot vesztek.

Berlin. (MTI.) A június 23-ai virradó éjszaka erősebb német harcrepülőkötelékek súlyos támadást intéztek Mirgorod szovjet repülőtér ellen, ahol a június 21-én a Szovjetunióban leszállt amerikai harcikötelékek egyrésze állomásozott. Az eddigi megállapítás szerint legkevesebb 20 darab négymotoros amerikai bombavetőt ért pusztító találat, illetve gyulladt ki. A német légierő ezzel két egymást követő éjszaka a Szovjetunióban leszállt amerikai bombavetőket nagy százalékát megsemmisítette.

Németország nem hagyja cserben Finnországot

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul: Berlieni politikai körök „szenzációnak” mondják az Aftonbladet leleplező cikkét a Szovjetunióhoz Finnországgal szemben támasztott követeléseiről. Teljes képtelenségnek minősítik azt az állítást, amely szerint a Szovjetunió szabad átvonulást követel Finnország területén és több támaszpontot, többek között az Aaland-szigeteket is, hogy hatásosan harcolhasson Németország ellen. Berlieni megállapítás szerint a szovjet elsősorban arra törekszik, hogy megvesse lábát Finnországban és hogy onnét megvalósíthassa mezező tervét. Erre vall az Aftonbladet közlése Oroszország politikai követeléseiről. Ezek szerint Finnországtól azt követelik, hogy vizsgálja felül északi terveit és keresse szorosabb kapcsolatokat Moszkvával.

Berlinben utalnak Mannerheim tábornagynak a most kiképzett fiatal tisztekhez intézett napiparancsára. Megállapítják, hogy abban Finnország ellenállási szándéka jut ismételtlen kifejezésre és ez a finu arevonál megerősödésében is megnyilvánul. Végül Berlinben rámutatnak arra is, hogy Németország nem hagyja cserbe Finnországot.

Helsinki. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A június 23-ai finn hadijelentés a következőképpen szól: A Karjalai-földszoroson az ellenséges támadások nyomása továbbra is a Viipuritól északkeletre elterülő vidékre esett. Itt csütörtökön a lehevesebb harcok folytak. Erős tüzérségi tűz és nagy légierő támogatásával sikerült az ellenségnek két helyi betörést végrehajtani, ezeket azonban elrezteltük. Taviallás és Vuoksen között, valamint Aeyräpänäl az ellenséges támadásokat részben ellenlékéséssel és elszánt közelharcokban véroren visszavertük. A földszoros keleti részében az ellenség több helyen megkísérelte az átkelést a Vuoksenen, de mindenütt visszavetettük. Az Aunsi-földszoroson az ellenség Lotinampeltotól

keletre továbbra is nyomást fejtett ki. A Lyvaestől délre lévő hídöt kiürítettük. A Maaséai-földszoroson csapataink az elmúlt napon tervezetűen visszavonultak a megrövidített védelmi állásokba. Ennek során Poventea városát feladtuk. Az ellenség csütörtökön — heves tüzérségi előkészítés után — Karhumaekinnél ismét támadta állásainkat.

A támadást visszavertük. A Koivisto-sziget északi részében az ellenség partraszállított csapatai számára erősítéseket tett partra. A finn és német légierők a Karjalai-földszoroson Viipuritól északkeletre több páncélos sétromboltak. Vadászaink és légvédelmi utégeink összesen 36 ellenséges repülőgépet löttek le.

Román városokat bombáztak az angolszászok

Bukarest. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A június 23-iki román hadijelentés így hangzik: A Dnyeszter alsó szakaszánál, Beszarábia középső részén és Moldvában nem volt különös esemény.

Pénteken délelőtt az angolszász légerső bombázta Ploestit, Giurgiu és Turnu Magurel várost. A bombázás károkat

okozott és a polgári lakosság sorában áldozatokat követelt. Több ellenséges gépet lelöttünk.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Német és román vadászipülők, valamint a léghárítók a június 23-án román terület fölé berepült északamerikai bombázók közül 16 négymotoros repülőgépet löttek le.

„Az orosz ultimátumról szóló hírek hamisak!”

— jelentette ki Tanner finn pénzügyminiszter

Stockholm. (MTI.) Helsinki-ben esad uralkodik — jelenti ki Tanner finn pénzügyminiszter az Aftonbladet-ben. Az orosz állítást — amely szerint Finnországban politikai változás történt volna és azt az állítást, hogy a háborus párt számos tagját letartóztatták — Tanner sületlenségnek nevezi. Semmi olyan nem történt Helsinki-ben, ami a nyugalmat megzavarta volna. A finn kormány semmiféle orosz fegyverszüneti

felhívást nem vett át és amennyire én tudom, más finn körök sem kaptak orosz javaslatot. A kormányátalkitással kapcsolatban feltyak ugyan megbeszélések, határozat azonban nem történt. Minden eshetőséget átvizsgálunk, amely rendelkezésünkre áll, hogy olyan kiutat találjunk, amely a legjobb lesz Finnországra nézve. Az orosz ultimátumról szóló hírek hamisak.

A tizenhetedik életévüket betöltött középiskolai tanulók jelentkezni kötelesek honvédelmi munkára

Nagyvárad, thj. város polgármestere 6095/1944. Nmny. szám alatt a következő felhívást adta ki:

A honvédelmi miniszter j. hó 13-án kelt 184.231/eln. 41.—1944. számú rendelete alapján, felhívom a város területén tartózkodó összes 17-ik életévüket betöltött középiskolai diákokat — ide számítani azok a személyek is, akik a j. évben érettségi vizsgát tettek, de a diákok nyilvántartásba vételekor még középiskolai tanulók voltak — hogy a nyári szünidő tartamára történő diák-munkás csoportokba való beosztásuk és utbaindításuk végett j. évi június hó

26-án, hétfőn reggel 8 órára a 694. számú honvéd munkavezető törzs parancsnokság Hitler Adolf utca 70. szám alatti helyiségének udvarán törvényes követelemények terhe alatt jelenjenek meg. A felhívás iránt tanusított engedtelenség az 1939. évi 11. t. c. 184. § 3-ik bekezdése szerinti vétséget képez és 1 évig terjedhető fogházzal büntelendő.

Nagyvárad, 1944. évi június hó 24.

Polgármester nevében:

Rozsly István,
tanácsnok,
ügyoszt. vezető.

Kedden kezdik meg a kenyéropjtjegyek kiosztását

Nagyvárad thj. város Közéletési Ügyosztálya 2601/1944. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A testi munkásoknak, valamint a nehéz testi munkásoknak járó kenyér-pótjegyek kiosztását j. hó 27-ik napján kezd meg a Közéletmezési Hivatal. (Szaniszió utca 15. szám alatt.) A kenyér-pótjegyek kiosztása a f. hóra érvényes fejlapok ellenében történik, új munkaadói igazolást tehát beadni nem kell. A testi, valamint nehéztesti munkásoknak járó kenyéropjtjegyeket július hó 1 napjától dec. hó 31-ik napjáig terjedő időre — vagyis hat

hónapra adják ki. Minden munkás éppen azért jól ügyeljen a kenyér-pótjegyre, mert az említett 6 hónap alatt helyette újat kiadni a fennálló rendelkezések értelmében tilos. Az 5 és 5-nél több munkást foglalkoztató ipari üzemek és vállalatok a kenyér-pótfejlapokat 2 példány névjegyzék kíséretében szolgáltatassák be a Közéletmezési Hivatalhoz.

Nagyvárad, 1944. június hó 24-én.

Nagyvárad város
Közéletászügyi Ügyosztálya

Nyolc hónapi börtönre ítélték egy zsidó lakást fosztogató villanyszerelőt

Nagyvárad, június 24. T. K. nagyváradai villanyszerelő lopás büntetvével vádolva került a nagyváradai törvényszék egyes büntetőbírája elé. A vádirat szerint a fiatal villanyszerelő előbb június 12-én, majd néhány nappal később ismét behatolt az egyik lepecsételt zsidó lakásba és onnan közel 500 pengő értékű holmit ellopott.

A vádlott kihallgatása során kiderült, hogy T. K. nemrégiben jött át Romániából. A bíróságnak arra a kérdésére, hogy volt-e már büntetve, kijelenti, hogy a budapesti járásbíró az év február hó 28-án harminc napi fogságra ítélte „sikasztás gyanúja miatt”. A büntetés végrehajtását azonban felfüggesztették.

A mostani bűncselekménnyel kapcsolatban a vádlott elmondja, hogy a nyitott pinceablakon keresztül mászott be és egy csapajton át jutott Révész György gettóba szállított zsidó háztulajdonos Aulich utca 27. számú házában lepecsételt lakásába. — elő ízben június 12-én. Ekkor egy férfit lát és akitől a házhoz tartozó kulcsot kapta. Mikor látta, hogy a lopás sikerült, másodszor is behatolt a lakásba és ekkor minden könnyebben magával vihető dolgot elvett.

A lopott tárgyak jegyzékében szerepel a különböző női és férfi ruhafélék, teljes kávékészlet és apróságok között Nyírő József „Uz Bence” című könyve, valamint egy olasz-magyar és francia-magyar szótár is.

Mentégetése a vádlott azt hozta fel,

Vasárnap megismétlik az „Ellák” előadását a leventék

Nagy sikerrel adták elő a nagyváradai Levente Egyesület műkedvelői Harsányi Kálmán: *Ellák* című darabját Gyenge Árpád rendezésében.

A levente műkedvelők csoportja vasárnap délután félöt órai kezdettel megismétlik előadásukat a Nemzeti Munkaközpont meghívására a munkaközpont színházában a Népművelési Bizottság előadásorozatának keretében.

Az előadás önkéntes adományokból származó bevétele teljes egészében a bombakárosultak javát fogja szolgálni.

Halálosvégű szerencsétlenség köfajtés közben

Nagyvárad, június 24. Végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt péntek délután a város határában folyó kőitermelési munkálatoknál.

Fél öt körül, az egyik kötőböt robbantották éppen, amikor eddig még ki nem derített okból, az egyik munkásra, Zahár Tótyerre egy negyven kilós sziklatömb zuhant. A szerencsétlen ember jobboldali mellkas-zúdást és ezzel kapcsolatban súlyos belső sérüléseket szenvedett, úgy, hogy orrán, száján ömlött a vér.

A munkálatok vezetője azonnal telefonált a mentőkért, akik Zahár Tótyert rendkívül súlyos, életveszélyes állapotban szállították a kórházba. Ertesülésünk szerint a köfajtő munkás a kórházban meghalt.

hogymint idegen állampolgár nehezen tudott munkához jutni. Legutóbb egy cirkusznál dolgozott, ahol koszon kívül napi három pengőt keresett, amiből 1 pengő 50 fillért fizetett lakásért. Ké-

sőbb állítólag egyáltalán nem tudott munkához jutni s ez késztette a bűncselekmény elkövetésére.

A bíróság T. K.-t végül is egyrendbeli folytatólagosan elkövetett lopás büntetése miatt 8 hónapi börtönbüntetésre ítélte, egyben elrendelte, hogy az ítéletről a budapesti királyi járásbíróhoz értesítsék, mert miután a próbaidő nem telt le, az elítéltnak az előző 30 napi fogságot is le kell ülnie.

Az elítélt az ítéletben megnyugodott, így az jogerős.

Zsidóknál megóvásra, vagy megőrzésre elhelyezett szörmeanyagok bejelentése

A MTI jelenti: A bőryanaggyazdálkodási kormánybizottság ((Budapest, V., Vigadó-tér 1.) felhívja azokat a keresztény tulajdonosait, akik megóvás, javítás, kikészítés vagy más célból szörmeanyagot helyeztek el (bundát, kepeket, rókákat stb.) zsidó szücs vagy kereskedő szörmeüzletében, hogy a következő adatokat tartalmazó bejelentést 8 nap alatt a kormánybizottságra küldjék be:

1. A tulajdonos neve. 2. Lakása. 3. Címe. 4. A zsidó szücs és szörmekereskedő cég megnevezése. 5. A beadott szörme, esetleg a beadott egyéb tárgyak felsorolása. 6. A felsorolt tárgyakat milyen célból adta be. 7. A tulajdonjogot mivel

igazolja? (Számla, megőrzőjegy, letéti-jegy, stb.)

A fenti adatbeszolgáltatást a következő záradékkal kell ellátni:

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a bejelentett tárgyak saját tulajdonaim és az érvényben levő rendeletek alapján nem minősülnek zsidóknak.

A bejelentést ajánlva kell elküldeni. A tárgyak visszaadásáról később intézkednek. Minden keresztény megkapja igazolt tulajdonát, ennek megfelelően személyes eljárás és sürges felelősség, sőt hátráltatja az elintézését.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének kedvezményes kaptárakciója

Az erdélyi méhtenyésztés mennyiségi és minőségi színvonalának emelése érdekében a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége a tavaszi kaptárakció folytatásaképpen a méhészeti idény alatt is nagyobb mennyiségű kedvezményes áru kaptárt oszt ki az arra rászoruló és érdemes méhészek között.

Az akció során 800 darab kaptár kerül kiosztásra a minisztérium erdélyi kirendeltségének működési területéhez tartozó nyolc vármegye méhészei között. A kaptár ára 50 százalékos kedvezménnyel 30 pengő. A kaptár árának másik 50 százaléka a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége viseli.

Az akciónban résztvenni kívánó méhészek 3 pengős okmánybéllyel ellátott kérvényüket legkésőbb folyó évi július hó 15-éig küldjék be a m. kir. földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségéhez. (Kolozsvár, Bartha Miklós-utca

13.) A kérvényben fel kell tüntetni, hogy az igénylő mióta méhészkedik, mikor és sűrűségeben részesülnek a mult és a mostani világháború vitézi, rokkantjai, azok özvegyei és árvái, másodsorban a többgyermekes igénylők és azok, akik kiválóan jó mézelő vidékeken méhészkednek, akik méhészeti korszakukat kívánják, végül pedig a szerényebb jövedelmű köztisztviselők és nyugdíjasok, akik egyúttal példaadásukkal terjesztői is lehetnek a korszerű méhészkedésnek.

A kérvényben foglalt adatok valódiságát a kérvényező lakóhelye szerint illetékes községi előljáróval és a gazdasági előljáróval, valamint a gazdakör elnökövel kell igazoltatni. A hiányos vagy a határidőn túl benyújtott kérvényeket a kirendeltség nem veszi figyelembe.

Hétfőn reggel jelentkezniük kell az egyetemi, főiskolai hallgatóknak honvédelmi munkaszolgálatra

Nagyvárad thj. város polgármestere 6090/1944. Nmny. sz. alatt a következő felhívást adta ki:

A honvédelmi miniszter a honvédelemről szóló törvény alapján az egyetemek és főiskolák férfi hallgatóinak honvédelmi munkára való igénybevitelét újól elrendelte.

Az egyetemek és főiskolák végbizonysítványt még nem nyert hallgatói kötelesek a honvédelmi munkajegy átvételére, a honvédelmi munkaszkü letétele,

valamint útbaindításuk végett f. évi június hó 26-án, reggel 8 órakor a népmozgalmi nyilvántartó hivatalnál jelentkezni és június 30-án 21 óráig egyetemük, illetőleg főiskolájuk székhelyén lévő állomásparancsnoksághoz bevonulni.

Jelentkezni, illetve bevonulni tartoznak azok, akik a nemrégiben kiadott rendelet alapján jelentkezési kötelezettségüknek nem tettek eleget, továbbá azok is, akik állami hatóságok, hivata-

lok, hadiüzemek, előkészületi intézkedésre, vagy működésben tartásra kötelezett vállalatok alkalmazásában állnak, valamint azok, akik honvédelmi munkára való alkalmatlanságukat orvosi bizonyítvánnyal igazolták.

Az igénybeviteli felhívás iránt tanúsított engedetlenség az 1939. évi t. c. 184. § 3-ik bekezdése szerinti vétséget képez és egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

Nagyvárad, 1944. évi június hó 24.

Rozsly István,
tanácsnok,
ügyoszt. vezető.

A Baross Nőitábor felhívása a magyar társadalomhoz!

Az okszerű anyaggazdálkodás korszakát éljük. Semminek sem szabad elvesznie sem hivatalokban, sem magánháztartásokban. Gondoljunk erre nemcsak akkor, amikor rongy-, vagy papirosnapok vannak és levente jön hozzánk gyűjteni, hanem mindig! Most rendelte el a kormány és erélyesen hajtja végre a könyvtárak selejtpapírjainak, selejtkönyveinek bezúzását. Ebből egészséges magyar irodalom, a gyermekeknek isközláfűzet, a kereskedőknek csomagolópapír, a hivataloknak géppapír, az iparosnak munkaalkalom lesz.

De ne álljunk meg itt! Selejtezzük a könyvtárakat is!

A magyar társadalomhoz, de elsősorban a Baross testvérekhez fordul a Baross Női Tábor, az egész országban. Selejtezzük ki a pengős, félpengős, filléres könyveinket. Tisztítsuk meg a polcainkat a szétdobált, soha többé nem olvasott füzetes könyvektől.

A Baross Női Tábor országos központja vállalja az anyag összegyűjtését. Küldjük be a helybeli Baross Női Tábor irodájába a kiselejtezett anyagot, Nagyvárad, Rákóczi-ut 12. III. e. 18. címre. Onnan elfogja szállítani a BNT vezetősége Budapestre.

Ne maradjon el senki az országos anyaggazdálkodási versenyből!

Hívjuk tesvéreinket, segítsenek nekünk, küldjék be selejtkönyveiket.

A Baross Női Tábor orsz. elnöksége.

Az állami „Dobó Katica” polgári leányiskola igazgatójának felhívása

Az Országos Gyermekvédő Liga hajlandó ezen a nyáron is 25—30 nagyváradai 10—12 éves leánygyermeket 4 héten át nyaraltatni Kunszentmárton községben. Felhívom azokat a szülőket, akik gyermekeiket a nevezett helyen nyaraltatni óhajtják, hogy f. hó 26-án, hétfőn, reggel 9 és 10 óra között a „Dobó Katica” polgári leányiskola igazgatói irodájában (Horthy Miklós ut 36. sz. I. em.) gyermekeikkel együtt jelentkezzenek. A nyaraltatás díjmentes, a vasúti költséget és a kísérőt a Gyermekvédő Liga helyi tagozata fedezi.

Felhívom azon növendékeimet, akik a nagyváradai bombakárosultak javára rendezett gyűjtés alkalmával eladóra tettek kaptak, hogy f. hó 26-án, hétfőn d. e. 10—11 óra között az igazgatói irodában számoljanak el. Ezek a következők: Takács Irén, Szabó Mária, Zétényi Margit, Mészáros Gizella, Borbarát Mária, Orbán Irén, Szőke Kató, Mika Ilona, Deli Piroksa, Serbán Irén, Jeekó Mária, Kövári Erzsébet, Konez Éva, Karácsonyi Klára, Ochbarszki Ella, Szabó Ilona, Mátyás Ilona, Elekes Ibolya, Nagy Erzsébet, Sipos Mária, Kun Erzsébet, Kovács Margit. Minden elmaradt fillér a bombakárosultakat rövidíti meg. Igazgató.

Pillanatképek...

Nagyváradon történt. Június első pén-
teke volt. Ki gondolta volna, hogy ez a
nap egyik legrémesebb emlékü dátuma
lesz a város történetének.

A százezres város élete a szokott len-
dülettel indult. Az emberek siettek
munkahelyükre, az asszonyok a piacra,
a katonák a gyakorlóterre, fiatalok, öre-
gek a templomokba. Egyszerre csak vá-
ratlanul felvált a sziréna hangja. Alig
séhány perc és máris lehet hallani a
magasan szálló angolzász bombázók
moráját. Az emberek az óvóhelyeken
kerestek menedéket. Jaj, mi lesz? Tu-
lán elkerül bennünket a veszély — bi-
ztatják magukat. A gépmadarak valóban
tovább vonulnak, a rádió feloldja a
riasztást, csupán a városi riasztó szol-
gálat nem adja meg a szabadító jelt.
Többen előmerészkednek az óvóhelyről
és kíváncsian kémlelik az eget. — Nini,
több gép közeledik az állomás felé. —
kiáltja a Bartha Ferenc utca 6. számú
ház diplomás leánymegfigyelője, B.
Zsuzsika, végezt tanítókné, ki talán épp
akkor gyűjtögette lelkében a terveket,
hogy miként osztogassa majd a magyar
gyermeknek szomjas szívűnek az igazság
és szépség virágait. Zsuzsika az édes-
anyja, valamint a szomszédok felé-
nek az égre s nyomban észreveszik, hogy
a gépekről záporozva zuhannak le a
bombák. Rémült sikollyal menekülnek
mindnyájan a szomszédos ház alagsorá-
ban rögtönzött óvóhelyre. Azt sem tud-
ják, hogyan érkeztek be az ajtón, azt
sem tudják, hogy ki mit mondott, csu-
pán arra emlékeznek, hogy a fölöttük
álálkodó halál rémületében Zsuzsika
imádkozó sóhaja adott némi biztatást:
„Istenem, ne hagyj meghalni bennün-
ket!”

Mikor a halálgépek elvonultak, pora-
san, megtépázottan előtámaszkodtak a
törmelékhalmozatból. Az udvaron óriási
méretű bombotörésér s a kedves, kicsi
családi ház az enyészet dűrva ökölcse-
pása alatt roskadozik. A tetőn nincs
egyetlen cserép, nincs egyetlen ablak,
ajtó a helyén, a falakon széles repedé-
sek; egy egész élet munkája és gondos
találékonyága pusztult el most egyet-
len pillanat alatt. Zsuzsika és édesanyja
könnyes zokogással siratják a meghitt
és áldott családi otthon katasztrófáját.
Szinte alig vigasztalódnak a szörnyű
csapás miatt. Mikor Zsuzsika édesapja
hazaér, az ő szíve is felzokog a feldult
családi tűzhely láttán, mégis észébe jut,
hogy felesége és gyermeke nem esztek
a romok alatt, az atyai szív melegével
magához öleli övét s így vigasztalja
őket: „Ne sirjatok, a fő, hogy az éle-
tünk megmaradt!” Zsuzsika és édesanyja
felvigyelnek erre a komoly értelmű bi-
ztatásra. Igen, az életük megmaradt s ha
élet van, akkor még minden pótolható.
A romokat el lehet takarítani, az el-
pusztult családi házat ismét fel lehet
építeni, mert lehet dolgozni, bízni, hir-
ni és Isten segítségével küzdeni tovább!

Utban Budapest felé a délutáni szo-
mélyvonattal, melynek Püspökladány-
ban van csatlakozása a debreceni se-
besvonathoz. Az idő napos, nyáris. Az
utazó közönség megnyugzó szívvel hor-
dozza végig tekintetét az Alföld széles
mezőin. Ameddig csak ellát az ember,
mindenütt a szorgalmas, dolgozó ma-
gyar nép kezének nyoma: zöldelő ga-
bonatáblák, krumpli- és veteményes-
földek, takarmányos mezők s a legelő-
kön marha- és birka-nyájok békén lege-
lesző társasága. A vasuti sín pár méter
húzó vízlevezető árok: zöld növényze-
lön vízbogarak sütközeznek, a partok
mentén békasereg pislogó szeme hu-

nyorgat. Talán az eget kémleli, hogy
nem indul-e a tanyai ház kéménye mel-
lett rögtönzött légi házistról zavarórepü-
lésre a fehér gölya. Egyelőre nincs
baj. A távoli mozsaras réten ugyan se-
rényen úzi zuhanó gyakorlatit a bi-
bic, de a körzet még elég távol esik az
árokától, legfeljebb légiveszélyt lehet ku-
rattyolni.

Az utasok egyrésze boldog nyugalom-
mal figyeli ezt a világot, másrészt pedig
elmerül a képes újságok és napilapok
híradataiban.

— Szolnok közeledik, — jegyzi meg
valaki.

A közönség sorain ideges mozdulat
jelentkezik. Csak nem a Tisza-hídtől
járnak? — Vagy talán a szolnoki állo-
más szétbombázott vidéke ijeszti őket?
Pedig ettől nem kell félni. A romok,
roncsok és hullák égre sikoltó orkánok,
melyek minden magyarból a megtorlás
bősz eszűjét kényszerítik napvilágra.
Mert valaki felelős ezért! Felelős valaki,
aki nem csak katonák és fegyverek, ha-
nem asszonyok és gyermekek ellen is
hadat visel.

A Tisza-hid előtt ellenőrző titkos-
rendőr jelenik meg az egyik fülkében.
— Kérem az igazolványokat!

Az utasok sietve mutatják papírjai-
kat s a hatósági közeg fűrkésző alapos-
sággal tanulmányozza őket. Az egyik se-
mita-arcú hölgy igazolványával nincs a

detektív meglepődve. Hiányzik egy
darab a papírból, még pedig éppen az,
amelynek adataira a csendőrközönségnek
szüksége volna.

— Milyen vallású a hölgy? — kérdi a
titkosrendőr.

— Református vagyok, — hangzott
a válasz.

— Mióta?

— Születésem óta.

— Akkor tessék elmondani egy szol-
tárt.

A kérdezett hölgy izgult, dadogott, de
egyetlen szót sem jutott eszébe, bár
a fülke református utasai segíteni próbá-
ltak neki.

— No, ha ön nem tud egy szoltárt
sem, akkor nem is református, de nem
is keresztény s akkor nem is fog ezzel a
vonattal soká utazni, — magyarázta a
detektív. — Magyarországon zsidó ura-
lom nem lesz többé. Elég volt belőle.
A nemzet és vallás gyilkosainak nincs
helyük ezen a földön!

A vonat megérkezett Szolnokra. A
detektív teljesítette kötelességét. A gy-
nűs nőt leszállította a vonatról és be-
kísérte. De nem csak őt, hanem még
legalább egy tucat egyént. Az utazó kö-
zönség némán figyelte az elvonulókat.
A szemük nem lett könnyes, sem szívük
nem fájt a kérekerült, menekülni igyek-
vő zsidók sorsa miatt, mert a rommá
bombázott állomás képe megadta az el-
járás értelmét. Az emberek megsejtették
a drámai összefüggést a szolnoki állo-
más tragédiája és a szökni akaró zsidók
között.
Dr. Rös B.

Bérhizlalási szerződés alapján hizlalt sertés beszámítása

Általános elvként mondja ki az új
beszolgáltatási rendelet, hogy csak az
Állatforgalmi Központtal kötött bérhiz-
lalási szerződés alapján hizlalt sertés
lehet a beszolgáltatási köteleesség telje-
sítésébe beszámítani. A mással már ko-
rábban megkötött bérhizlalási szerződés
alján hizlalt sertéseket a bérhizlaló
— ha azokat 1944. évi június hó 30-ig
nem vette át — a gazdálkodó beleegye-
zésével az Állatforgalmi Központnak
bejelentheti. Ennek a bejelentésnek az
alján az Állatforgalmi Központ a bér-
hizlaló helyébe léphet, amiről a gaz-
dálkodót is értesítik. Ha a bérhizlaló
helyébe az Állatforgalmi Központ lép,
a bérhizlaló által adott előleget a
gazdálkodó hozzájárulása esetén a bér-
hizlaló részére kell kifizetnie, ellen-
kező esetben híroli letétbe kell helyez-

nie. A gazdálkodó hathatós védelmét
szolgálja az új rendeletnek az a rendelkezés,
amely a gazdálkodó javára tör-
tendő beszámítás lehetőségét biztosítja
arra az esetre is, ha a bérhizlaló a fen-
tebb említett bejelentést az Állatforgal-
mi Központnak nem teszi meg. Erre az
esetre az új rendelet úgy intézkedik, ha
a szóbanforgó bejelentést a bérhizlaló
az említett időpontig nem teszi meg,
a gazdálkodó a bérhizlalási szerződésben
vállalt szolgáltatási szerződésben vállalt
szolgáltatási köteleessége alól a bérhiz-
lalóval szemben szabadul és a bérhizla-
lói szerződés alapján hizlalt sertést hár-
melyik vásárlásra jogosult kereskedőnek
felajánlhatja megvételre. Ebben az eset-
ben a kereskedő a sertés vételárát a
bérhizlaló esetleges követelésére tek-
intet nélkül fizeti ki.

A földművelésügyi miniszter elő- készíti a beszolgáltatás megszerve- zését tájegységek szerint

Kisérleti gazdaságokat szerveznek

A mezőgazdaság időszerű kérdéséről
igen figyelemreméltó tájékoztatást nyu-
tott az OMGE tanácsának ülésén Juresek
Béla földművelésügyi miniszter Somnisch
László gróf elnök üdvözlő szavaira, az
előadók előterjesztéseire, valamint a ta-
nács tagjainak felszólalására mondott vá-
laszában. A földművelésügyi miniszter
nagy elismeréssel állapította meg, hogy a
magyar gazdatársadalom eddig is mindent
megtett az ország közellátásának biztosí-
tása érdekében és emellett a háborús ál-
dozatvállalás terén is a legjobb példával
járt elől, amit igazolnak a terménybe-
szolgáltatás terén elért eredmények —
Ugyanis a 100 kat. holdon felüli birtok-

csoportha tartozó gazdák kötelezettség-
kön felül tettek eleget a terménybeszol-
galtatásnak és a kisebb birtokok telje-
sítőmánya is megfelelt a várakozásoknak.
Jól tudja, hogy az 500 pontszám alóli
csoporthan legnehezebb a helyzetük a
gazdáknak, ezért igyekezett a jövő gaz-
dasági évré lehetővé tenni, hogy ezek és
családtagjaik más gazdaságban végzett
munkával is teljesíthessék a rájuk rótt
beszolgáltatási kötelezettséget. Most a
gazdasági év végén az elszámolás megje-
tésekor derül ki, hogy azok a gazdák
járják jól, akik minden terményüket és
termésüket az előírt uton beszolgáltat-
ták, mert nemcsak prémiumban részesül-

Török Béla

festék-, vas- és ház-
tartási cikkek
kereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut 2. sz

nek, hanem a szükséges cikkek juttatá-
sánál is kedvezőbb helyzetben lesznek
azoknál, akik a feketepiacon kíséreltek
meg az értékesítést.

Részletesen foglalkozott a miniszter a
mezőgazdaság iparcikkkel való ellátásá-
nak problémájával és biztosította a gaz-
datársadalmat arról, hogy a termelő gaz-
da, de a mezőgazdasági munkás is telje-
sítőmánya arányában jut majd azokhoz
hozzá. Ezután a munkáskérdést taglalva
hangoztatta, hogy csak az intézményes
munkaerőgazdálkodás megvalósítása nio-
tosíthatja a mezőgazdasági munkák za-
vartalan elvégzését. A helyes munkaerő-
gazdálkodás megszervezése érdekében
végzett vizsgálatok azt bizonyították, hogy
a rendelkezésre álló összes munkaerő
megfelelő kihasználásával még lehetnek
munkaerő tartalékok.

Az árkérdésről szólva kidomborította,
hogy az árak kiigazításának járható utja
az árkiegészítés rendszerének kiépíté-
se, amely a gazdák részére nyújtandó
beszolgáltatási prémiummal együtt hiva-
zott fedezni azokat a ráfizetéseket, ame-
lyek a gazdákat egyes nem jövedelmező
termelési ágak fenntartásában érik. A
kötelező termeléssel kapcsolatos nehézsé-
gek enyhítése érdekében a miniszter a
gazdasági érdekképviseletek bevonásával
előkészíti a beszolgáltatás tájegységek-
kenti megszervezését. Ezzel kapcsolatban
fontos szerepet szán a rövidesen létre-
hívandó kísérleti gazdaságoknak, ame-
lyek hivatva lesznek, hogy a korábbi
gazdák utmutatással szolgáljanak.

A zsríbeszolgáltatási kötelezettség tel-
jesítésének nehézségeire vonatkozó pa-
naszokkal kapcsolatban felhívta a minisz-
ter a gazdák figyelmét arra, hogy az olaj-
os növények termelésével lehet a leg-
több zsrípontot szerezni. Az olajos ma-
gyak átvételének gyors és akadálymentes
lebonyolítása érdekében intézkedik.

Az állatreviziót a miniszter szükse-
ges rossznak tekinti. Joggal reméli azon-
ban, hogy az állati termékeknek a ter-
ménybeszolgáltatási rendszer keretében
való beillesztésével megszűnnek a paná-
szok és javul a helyzet.

Végül a miniszter a közigazgatás meg-
javítására vonatkozó terveiről nyilatko-
zott, azt kérte a gazdatársadalom érde-
képviseleti szerveitől, hogy minden jogos
panaszt hozzanak azonnal tudomására. —
Felhívta a gyűlés közönségének figyelmét
a termés és a mezőgazdasági vagyon
megővésének jelentőségére és annak a
reményének adott kifejezést, hogy a
pusztító háború elmúltával újból csak a
magyar föld lesz az az alap, amelyből az
ország felvirágoztatása kiindulhat.

Szolgálatok: Gyógyszertárak:

I. CSOPORT:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf
Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Mar-
tinovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár Hitler Adolf-
utca 1. (Dr. Rác Rezső) 13-76.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata
szombat reggeltől a következő szomb-
bat reggelig tart.

Helyszini közvetítés az inváziós övezet harcaiból

Nagyvárad, június 24.

— En avant! En avant, les husards!
— Előre! Előre huszarak!

A mára virradó éjszaka első hajnali óráiban a rádió hozta szobámba ezeket a francia szavakat azoközben, hogy a rövid hullámhosszon zenét kerestem. Durrogások, robbanások zaja jött hozzám ehelyett.

— Vaj mi lehet ez? Hol beszélnek franciául huszarakhoz? — álltam meg egy pillanatra, de nem sok időm volt a gondolkodásra, mert a spiker hangja ismét felcsendült és túlharsogta a robbanások zivajját, melybe innen is, onnan is gyengébb-erősebb hurrá-kiáltások vegyültek bele.

— Elitesapataink rohamoznak! Egy német erődre rohannak! Gránátjaikat dobálják az erőd köré! A rohamot — beszél a spiker — kétségtelenül siker fogja koronázni...

Mintha ez a bejelentés jel lett volna, távoli géppisztolykattogás szakította félbe a spiker szavait. Pontosan két perc telt el, mire ismét megszólalt.

— Hátrább kellett vonulnom — mondta, — mert az imént egy eddig figyelmen kívül hagyott pontról német géppisztolyok golyózápor alá vették a német erőd ellen támadásba lendült kanadai huszárokat és a golyók pázásták azt a terepet is, ahol jömagam is álltam. Új helyet kerestem. Egy domboldalon találtam menedéket. Innen keveset látok, de hallani is egyre kevesebbet hallok. Fogóban vannak a gránátrobbanások s itt-ott elhalkul a géppisztolyok kattogása is.

— Attendons! Attendons! — Várjunk csak! — beszélt a spiker, majd rövid szünet után elmagyarázta, hogy fölkúszott a dombtetőre, ahonnan ismét látja a terepet: — Az erőd áll! — jelentette ezután — „... et c'est terrible tout ce que je vois d'ici tout au tour...” — Borzalmas, amit látok körülöttem. Csapatának színe-java a földön fekszik. A kanadai huszarak holttestei borítják az erőd környékét. Az egyszer biztos, hogy ennek a rohamnak vége!

— Tegnap is több ilyen látványnak voltam szemtanúja — csapott át előadásba a helyszini közvetítésre vállalkozott spiker s arról beszélt, hogy a németek hihetetlenül szívósan védekeznek, pedig — mondta — eddig még csak harmadrendű katonáikkal találkoztunk. A fő erődvonalukat sem értük meg el, amelyről mindannyian tudjuk, hogy olyan betonvárakból állnak, melyeket még legnagyobb bombáink sem tudnak betörni. Kemény harcokat kell vívniuk s Angliában szerzett másfél-éves tanulmányainkat értékesítjük. Azon a ponton vagyunk, hogy föltegyük a kérdést, „Igaz lenne az, hogy a németek csak azért engedtek át bennünket, hogy a végső csapást ránk mérjék?”

— Allo! Allo! Ici la radio de Canada en France! — Hallo, hallo! Itt Kanada

franciaországi rádiója beszélt! — fejeződött be az inváziós övezetből világgá sugárzott helyszini közvetítés. — Ekkor eszméltem rá, hogy ellenséges rádió leadását fogtam. Ilyet hallgatni nem szabad, de viszont úgy beszélt, hogy most meg elhallgatni lenne bűn. Különben is, nem soká hallgathattuk, mindössze 16 percet; ám, ez alatt a 16 perc alatt angolzásos bevallásból megtudtuk, hogy

másfél éves kiképzésben részesült, elsőrangú kanadai katonák hurrái is csak 16 percig harsoghatnak a német erőd vonalak előtt... Hát lehet ilyen körülmények között mátra gondolni, mint arra, hogy bármekkora is legyen az angol-szászok embertartáléka, a másfél éves kiképzési időt a németek 16 percei csak ki futják...

Wekerle József.

Nagyarányu reformok készülnek a mérnöki rendtartásban

A nagyváradai mérnöki kar is megtárgyalja a szükséges intézkedéseket

A Mérnöki Kamara Budapesten pénteken délután tartotta évi közgyűlését, amely elé a vezetés részletes jelentést terjesztett az 1943. év mérnök-gazdálkodási és mérnökpolitikai eseményekről.

A közgyűlés elé a mérnöki karban országos nagy érdeklődés irányult, mert napirendre került tiz esztendő előkészítő munka után a mérnöki rendtartás elintézetlen kérdése. A tervezet szerint a mérnöki rendtartás reformjával rendezést nyerne az általános tagsági kötelezettség, továbbá áttérése képviselti közgyűlésre és az új hatáskörök megállapítására, továbbá működési osztályok rendszeresítésére és képviselőinek szabályozására.

Mint hogy most lehetőség nyílik arra, hogy a mérnökség régi problémáit megoldják és a törvénytervezetből törvény legyen, sor kerül majd a vidéken helyi bizottságok szervezésére a tagdíjrendszer módosítására, szakirodalmi alap létesítésére és olyan törvény alkotására is, amely a mérnöki nyugdíjintézet felállításáról intézkedne.

Ebben az esetben a szabadfoglalkozású mérnökök, tehát az ügyvivő mérnökök és a vállalkozó mérnökök, ugyancsak ezek özegevei és árvái öregségi és rokkantsági ellátásban részesülnének.

A Mérnök-kamara közgyűléseivel kapcsolatban munkatársunk beszélgetést folytatott Ursziny Pál főmérnökkel, a Mérnöki Kamara nagyváradai tagozatának elnökével.

— A mérnöki rendtartás tervezetét — mondotta Ursziny Pál főmérnök — csak most kaptam meg, így ebben a pillanatban még nem adhatok határozott választ arra, hogy a nagyváradai mérnöki karunk mik ezzel kapcsolatban az elgondolásai. Néhány napon belül azonban áttanulmányozom a kérdést és mérnöktársaimmal megvitatta közlöm majd, hogy mik azok a kívánságok, amelyek a város mérnöktársadalmának s egyben minden valószínűség szerint a többi vidéki városok mérnökeinek is érdekeit célozzák

Mosószeresek: a jövő problémája

Amíg egyrészt a kémiai ipar, különösen Németországban — szinte tökéletességre fejlesztette a szintetikus fonalak készítését és ezzel a természetes ruhananyagok pótlását, másrészt ezekkel kapcsolatban felmerült az új mosószeresek kérdése is.

Mert hiszen minden háziasszony tudja, hogy a szintetikus öszveteltű szöveteknél a mostani mosószeresek ugyan tisztítanak, de többnyire rontanak is. Annál is inkább, mert hisz itten is különféle pótlanyagokra volt szükség, hiszen az értékes állati zsírokat, amelyek a régi szappanok és egyéb mosószeresek alapanyagát alkották, más célokra kellett felhasználni. Tehát a mosószeresek terén is át kellett térni a szintetikus eljárásokra, vagyis a pótlanyagokból vegyszeti úton előállított mosószeresekre. Ezeknek a tudományos feldolgozásu

aránylag későn indult meg, de egyre jobban fejlődik. A legújabb eredmény, amiről olvasni lehet a német szakajtóban, az, hogy megvan a lehetőség mosószeresek teljes zsírtartalmú előállítására. Sőt, ezeknél esznek azok a hátrányok is, amelyek a zsírtartalmú mosószereseknél sokszor mutatkoztak. A zsír ugyanis a mésztartalmú vízzel mészsókat vált ki, amelyek a kézmosásnál is, de még inkább a fehérnemű mosásnál hátrányos jelenségeket idéznek elő. Mindenekelőtt a rostokat megkeményítik és ezzel szakadásra hajlamosabbá teszik. Megállapították, hogy egy gramm mész, amely a vízben található, 16 gramm szappant tesz hatástalanná.

Az új szintetikus módon előállított mosószeresek, amelyeknek vegyi alapja a trilon csoportba tartozik, azzal a tulajdonsággal bír, hogy a mészzel a vízben olthatatlan vegyületeket alkot és ezzel a mészet a szövetekre ártalmatlanná teszi.

Igy keletkeztek azután egészen új mosószeresek, amelyeknek egyrésze a szappanfélékhez járult pótlás gyanánt és azok hibáit küszöbölte ki, másik részük azonban szinte önálló lett és lemondott mindenféle zsírtartalomról. Érdekes, hogy az utóbbiaknak tulajdonítanak a német vegyipar vezetői külön-

legesen jó és gyakorlati tulajdonságokat. Ezek tudniillik nagyon hatékonyak a ruhaneműkbe belekerült olajneműekkel és festékekkel szemben is. Így például vannak ilyen zsírtartalmú mosópótlószeresek, amelyekből öt gramm elegendő arra, hogy a ruhaneműben lévő 100 gramm olajt kilugozza és ezzel ártalmatlanná tegye. Már pedig ezt a teljesítményt a legjobb szappantól sem tudta a háziasszony eddig elvárni. (KKK.)

Ma még takarmány — holnap talán értékes főzelék

(MNK) Egyes német kutatók nagy figyelmet szentelnek annak a kérdésnek, hogy hogyan lehetne a lucernát tudvalevőleg óségi takarmány, amelyet már a médeknel, perzsáknál és rómaiaknál is megtalálunk s amely igénytelensége, szaporasága, tápereje folytán mindig nagy népszerűségnek örvendett, értékesíteni. A legújabb vizsgálatok kimutatták, hogy a fehérjetartalma 6—8% os, s ugyanakkor a közkedvelt leveles-főzelékek csak 0.5—1.5% fehérjét tartalmaznak. Vitamin — „A” tartalma 6-szor nagyobb, mint a sárgarépé és huszonötször akkora, mint a fejessaláté. A lucerna, sok ásványi só mellett még „B1”, „C” és „K” vitamint is tartalmaz. Keserű íze azonban eddig teljesen lehetetlenné tette az élvezetét. — Heupke és Schöller német professzorok nemrég olyan eljárást ismertettek, amelyvel teljes mértékben közömbösíthető ez a kellemetlen keserű íz. Ez a két kutató azt is kimutatta, hogy a lucerna zsír-, fehérje- és szénhidrát-tartalmát, az emberi gyomor- és bélrendszer szinte maradéktalanul felszívja s ez a körülmény is fontos érv, amellyel, hogy a lucerna is emberi étrendbe felvegyük. Természetesen igazán népszerűvé csak akkor fog válni ez a főzelékféle, ha a botanikusoknak sikerül egy kevésbé keserűségmentes lucernafajtát kitenyészteniük.

Franciaország ismét bevezeti a mesterlevelet

Az 1789-ben a francia forradalom szakított a többek között az ősi kézműipari szokásokkal és hagyományokkal is. A régi, úgynevezett mesterlevél helyébe Franciaországban a XIX. században az úgynevezett jogszabály lépett, amely azonban a kézműiparosok hivatásának csak az adózási oldalát szabályozta, figyelmen kívül hagyta azonban a hivatási kiképzést. Most a széleskörű reformok keretében egy rendelettel újra szabályozták az egész kérdést. Az iparosmester csak az lehet, aki úgynevezett mesterlevéllel van felszerelve és birtokában van egy olyan kézműipari üzemnek, melyben ő maga is dolgozik. Kézműipari üzemnek viszont csak olyan műhely számít, ahol a vezető és munkatársai között családis jellegű a kapcsolat. Aki mesterlevélnek birtokában van, azt bevezetik a mesterek jegyzékébe. Ezeket a jegyzékeket az egyes kerületi iparkamarák tartják nyilván. Mint a rendelet hangoztatja, az új rendszerrel a régebbi századok hagyományos szellemű francia kézműipari testületeit akarják újjá élesíteni. Az új Franciaország tehát fölszámolja a hagyományvromboló XIX. század káros maradványait és a hivatásrendi társadalom útját egyengeti.

Rádióműsort akar?
Vegyen

Rádióéletet, Délibábot

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

ESTI SÉTA OROSZOK KÖZT

Galicia, június hó.

A nap rőtörös sugarai utolsót pihentek a gömbölyű hasú, bodros felhőkön. A hegyek sötét lila palástja alól gyenge fuvalat szökött elő és hús csókot nyomott a völgyben baktató két vándor gyöngyöző homlokára. Valahonnan az erdőből ereszkedett le a két vándor. Előttük völgykatlan, azontul ködbevesző város. Körülöttük csend, az erdő csendje. A jobboldali vándor hajdonfőt, ingujjban, tábori zöld pantallóban, hegymászó bakancsbal, a balján haladó magyar katonai egyenruhában, gallérján három-három csillag.

— Százados úr — szólal meg a szakaszvezető — most már illene fedezni magunkat.

— Minek azt, édes fiam? — kérdi az ingujjas — ezek vakok és némák — és amíg nyugodtan továbblépeget az elénk táruló város néptelen utcáira és kihaltak tűnő házaira mutat.

„Gábor... Gábor...”

Az út két meredek között buvik ki a fapályra. Az egyik hegy tetején tűzérési figyelőhely. Innen figyel az üteg — illetve a tűzérosztályparancsok az ellenség mozgását, a célterület és a leadott lövések lecsapódási helyét. Most a hegy előtt fekvő és orosz kézen lévő városban semmi mozgás sem látszik. Néha halani messziről, elmosódottan valami kelepést, mint nagypéntek gyászos csendjében kelepelők zakatolását.

A beépített s rejtett szögtávcsón keresztül egy tűzérőhandagyt figyel mérőn, mellette, a fedezéken kívül, látszóval kezében tűzérőszázlós hasal.

— Látod most bukkannak ki a hegy mögül — mutat a főhadnagy mélyen lent, az uton haladó két alakra. Ezek úgy sétálnak, mintha otthon a nagy erdőben, a Fácánosban járnának — folytatja és idegesen nyul cigarettatárcája után.

A százados úr fejébe vette, hogy személyesen derít fel az orosz géppuskafészeket. Ebből nem enged. Most már csak ügyességükben és szerencséjükben bízhatunk... Gábor... Gábor... — csóválta rosszalóan fejét a főhadnagy.

Közben egészen besötétedett és a két alak az első házaknál elveszett a mindent átfogó sötétségben. Nemsokára lövéseket és kézigránátrobbanást hallottak fent a tűzérőfigyelőben. Teltek-mutak az órák, de semmi hír sem jött a százados és kísérője felől. Tisztek és tűzerek nyitott szemmel feküdtek fenyőgallyal borított fekhelyeiken, osztályparancsnokukért és a derék szakaszvezetőért aggodtak.

Mária Terézia tallér, meg a szerencse

Ezalatt a két vándor elég izgalmat élt át. Az első házakig simán eljutottak. Az oroszok nyilván azt hitték, hogy magyar ruhába öltözött partizánok közelednek ilyen nyugodtan feléjük. Azonban a szokásos jeladás elmaradta után gyanút fogtak s tüzelni kezdtek rájuk. A lövésekre a két magyar földrevetette magát.

Hasalás közben megszólalt a szakaszvezető:

— Százados úr, engem meglöttek, ütést éreztem a combomon...

— Hogy a fene enné meg őket, belém is nyomhattak egyet, itt a hasamnál éreztem ütést. De most már csak vágjunk a képük közé, fiam!... — mondta és gyors egymásutánban két-két kézigránátot hajítottak a második ház ablakába. A robbanás pillanatában beugrottak az első házba, ahol majdnem agyontapostak egy fekvő bolsevistát. A muszka ijedten felült, de egy jól irányzott ütéstől szépen visszafeküdt helyére. Egy ideig jajveszkelelést, meg káromkodást hallottak a szomszédház felől, majd ez is elhallgatott.

— Gyorsan átvizsgálták magukat. A szakaszvezető combját átlőtték, de a puhahúson keresztülhalva, semmi komolyabb sérülést nem okozott a golyó. A százados oldalát tapogatta végig, ott, ahol az ütést érezte. Se vérnyomot nem talált, se fájdalmat nem érzett. Ellenben kezébe akadt a nadrágja órazsebéből fityegő nagy, kerek Mária Terézia tallér, mely felismerhetetlenül kicsorbult. Lövés érte. A százados egy pillanatra arra a vala-

kire gondolt, akitől valamikor kapta az ezüst tallért és akinek most — közvetve köszönheti az épségét, esetleg életét.

Továbbfigyeltek. Néha-néha megszólalt egy-egy géppuska. A százados ilyenkor jeleket rajzolt vázlatfüzetébe. Rohant az idő, szürkülni kezdett. Megindultak visszafelé. Centiméterről-centiméterre óvatosan küsztek a magyar állásokhoz.

Hajnali öt óra tájban értek haza. A tűzérőfőhadnagy izgatottan kérdezte a századostól merre jártak, mi történt velük.

Féltő szeretet és korholás volt hangjában. A százados elmosolyodott.

— Sétáltunk egyet s közben kinéztem magamnak a géppuskafészt, különben semmi sem történt. Igaz, a „szaki” véletlenül nekifutott egy kis ólommadárnak, de hát katonadolog, igaz?! — mondta és kezét atyailag a szakaszvezető vállára tette.

Felszabaadultan nevettek.

Még ugyanaznap a város több pontjára össztüzet lőtt a magyar tűzérő. Este pedig feltűnően hallgattak az orosz géppuskák...

PACZAY LASZLÓ zászlós, haditudósító.

Papp Imréné:

Lacika sétál

Mondd Apu:

a tücsök mivel muzsikál
és a sziréna éjjel is dudál?
A nagyok mindig bombával játszanak,
és a repülőgépek sohasem alszanak?
Az ég mindent betakar
és az ellenség tőlünk mit akar?
A földről felvenni semmit sem szabad
és mikor a sziréna szól, mindenki

[szalad]

Ott az a szegény ló miért sántít
és hova mennek a katonabácsik?
Hát a körtefára mikor másznak,

vagy ezentúl mindig a pincében

[játszunk?

A házak miért vannak mind össze-

[dülve

és bokorban alszik a fülemüle?

Nem egyformák mindenütt az emberek

és mindenhol spenótot esznek a

[gyerekek?

Csak azt az egyet mondd meg még

[Apu,

miért van mostan háború?

miért nem szeretik egymást a nagyok?

Miért nem felelsz... mert én kicsi

[vagyok?

NITSEVO!

Az orosz fiataliságot félre lehetett nevelni, de adottságait eltüntetni nem!

Oroszországot mindig agyaglábón járó kolosszusnak hívták. Tették ezt azért, mert az orosz nép, nagy általánosságban a lelkévesztett ember közönyösségével élt, semmi iránt, ami Európában történik, nem viselkedett érdeklődéssel és csak az orosz egyetemi hallgatók utaztak külföldre, hogy rendszerint nagy nyomorban, teljesen elhagyottan, koplalják át az éveket s így jussanak diplomához. Eppen emiatt a Párisba, vagy Londonba került egyetemisták majdnem kivétel nélkül forradalmárok, sőt anarchisták és nihilisták voltak, akiket néhány arany ellenében egy-egy kiadós királygyilkosságra minden további nélkül rá lehetett venni. Maga az orosz tömeg azonban semmiképpen sem mozdult otthonából s álmosan, bárgyún, tehetetlenül szol-

gálta ki önmagát a Pétervárot vagy Moszkvában garázdálkodó maroknyi elevenebb politikai aljas játékaiknak. Ez a magabaráskodás ősi orosz vonás s tévedés lenne azt hinni, hogy a bolsevizmus megszüntette. Ma is maroknyi zsidó vagy bolsevista szájhős rendelkezik sokmillióes tömegekkel Ázsiában s a halálba kergetett milliók aligha gondolkoznak azon, hogy életüket okosabban is berendezhették volna.

A multban a bolsevizmus melegágya a külföldi orosz diákság volt. Ma ugyan csak külföldön élő hadifogoly százazrek körében igyekeznek megdönteni azt, amiért valamikor a diákság harcolt. Mivel pedig ezek a százazrek nem tudnak hazajutni, hogy a bolsevizmus ellen akár burkolt, akár nyílt propaganda jellegben működjenek, természetesen, hogy a vörös uralom egyelőre még tartani tudja magát. Egyébként is, ahogy ezt Splettestőeser német publicista megállapítja, az oroszországi forradalmakat sohasem széleskörű társaságok vagy tömegek robbantották ki, hanem néhány

mindenre elszánt ember, mert a tömeg, bármiről is legyen szó, a kérdést elintézi egy nitevővel a füttyül mindenre, ami a nagyvilágban történik. Így volt ez Nagy Péter idejében is és így van ma is s ha a szovjet központi boszorkánykonyháját nem zsidók tartanák megszállva, az egész bolsevik forradalom laasan eliekkadt volna az érdeklődés hiányában.

A semmi iránt nem érdeklődő ember: beteg ember. Az orosz nép faji tulajdonsága, melynek határvonalain belül csak a helyhez kötöttség, a mindennapi szűkös kenyér, az „éppen csak éljek” felfogás jut érvényre — az orvostudomány ezerint is súlyos betegség, amelyből alig van gyógyulás. Nemzetközi orvosbizottságok állapították meg, hogy az a bolsevista fiataliság, amely javarészt elpusztult, másrészt pedig fogságba jutott, Sztalin óriásarányú gépeitési programja ellenére is álmódó, érdektelen és szenttelen anyag maradt. Ezért is lehetett e milliókat oly könnyen a halálba küldeni, néhány ígérettel fanatizálni, de amely órában kiderül, hogy az ígéretek nem teljesülhetnek, megint csak a nitevo (semmi) jellege tölti el a fiatal bolsevistákat is.

A németországi orosz fogolytáborokban most tudományosan igyekeznek tisztázni fentvázolt lelkibetegséget, melynek idestova kétezszázmillió ember a szenvedő eleme.

Kakao az angol gazdaságpolitikában

Nyugatafrika ültetvényesei már régóta nincsenek megelégedve az a gazdaságpolitikai irányzattal, amelyet Anglia a háború kezdete óta folytat. Az elégedetlenséget már a háború előtti intézkedések hozták létre, amelyek szinte sztrájkra kényszerítették a termelőket. Mikor azután kitört a háború, Anglia kénytelen volt szinte általánosságban felvásárolni az összes termést. Véletlenségből úgy esett, hogy a mostani háború első éveiben a kakao-termelés legnagyobb része kárba veszett, mert a hajóirtartalom hiánya miatt azt nem lehetett elszállítani a kitűzött helyekre, másrészt pedig magában Nyugatafrikában megfelelő tárolóhelyiségek nem állottak rendelkezésre. Ezen igyekeztek úgy segíteni, hogy gyorsan üzemeiket állították fel, amelyek legalább is a kakao-vajat dolgozták fel és ezzel a nyerskakao romlását legalább is részben pótolták. Ujabbán már intézkedések történtek arra is, hogy a szállítást biztosítsák és a jövőre újabb tárolási lehetőségeket létesítsenek.

Ennek meg van a természetes oka. Fel lehet tenni, hogy a háború után a kakao iránt óriásián megnyilvánul a kereslet, mert hiszen olyan élelmészeti cikk, amely főleg a gyermektáplálkozás terén igen fontos. Másrészt pedig azt is figyelembe kell venni, hogy Nyugatafrika szállította a világ kakao-termelésének körülbelül két-harmad részét és ha itt a termelés és az azzal összefüggő gazdasági intézkedéseket elhanyagolják, akkor igen nagy veszedelem fenyegeti a jövőben a világ kakaoellátását.

Ha ugyanis nem folyik rendszeres ütemben a termelés, akkor elhanyagolják a termelő fák gondozását és elszaporodnak a különféle kárt okozó rovarok, gombák, penészek, amelyek a jövő termést veszélyeztetik. (KKK)

MAGYARERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK arusámal

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postafakékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Tanfolyamot tartottak a keresztény egyházokozások hadigondozó munkásai részére. A MTI jelenti: A Magyar Vöröskereszt Egylet az Actio Catholica bajtársi szolgálatának és a Budapesti Református Egyházmegye Hadigondozó Központjának bevonásában e héten többnapos tanfolyamot rendezett a budapesti keresztény egyházokozások hadigondozó munkásai számára. A tanfolyamon a római katolikus és református egyház kiváló előadói ismertették a hadigondozó valamennyi elméleti és gyakorlati kérdését. A Vöröskereszt felkérésére vitéz Bonczos Miklós államtitkár, az Országos Hadigondozó Bizottság elnöke a hadigondozás, nemzetpolitikai jelentőségéről tartott előadást.

Rendkívüli félév a Pázmány Péter Tudományegyetem orvoskari hallgatói számára. A MTI jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Budapesti Közlönyben közzétett rendeletével a Pázmány Péter Tudományegyetem orvostudományi karát azoknak a hallgatóknak a részére, akik tényleges katonai szolgálati kötelezettségük első részének legkésőbb az 1943. év nyarán eleget tettek, vagy akik még nem léptek állításköteles sorba, az 1944. év június 28. napjától szeptember 30-ig rendkívüli félév megtartását rendelte el.

Vasárnap délelőtt 11 óra-kor sport- és kulturfilm matiné a Belvárosi moziban, a nagyvárad Nemet Lektorátus rendezésében.

Ujjáépítik a bombaroltotta 250 éves debreceni templomot. Debrecenből jelentik: A Debrecen elleni ellenséges légítámadás során elpusztult az Ispótyai templom, amely 1704-ben, Rákóczi szabadságharc idején épült. Farkas Pál, a templom új lelképásztora, akit július 2-án iktatnak hivatalába, az elére állt annak a mozgalomnak, hogy a templomot ugyanabban a formájában, amiben volt, minél előbb feleltsék.

Összegyűjtötték Ung megyében a héber könyveket. Ungvárról jelentik: (MTI) Bosnyák Zoltánnak, a Zsidókutató Intézet igazgatójának megkeresése alapján Rethy-Haslinger Ferenc, Ungvár város és Ung megye főispánja elrendelte az ungvári zsidórabbi lakásában és az Ungvárról kitelepített zsidók elhagyott lakásaikban található héber könyvek összegyűjtését. A munka során a három ungvári rabbi lakásán több ezer kötetes rendkívül értékes és régi könyveket tartalmazó könyvtárat találtak, a zsinagógában pedig 12 darab kutyabőrre írt művészi kivitelű törtekereset.

Szombat és vasárnap este
 flecken és turóscsusza
 a „Rózsaker”
 vendéglőben
 Nagysötétg út 6. szám

VASÁRNAP, június 23-én délelőtt 11 órakor a Belvárosi Mozi-ban tartja legújabb sport- és kulturfilm matinéját a Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa

HASZNOS VÉLETLEN Erőteljes véletlen hozta létre a ma már világhíres népszerűtlen itatópapírt. Egy papírgyár munkása elfelejtett a fűlő papírszanyagba enyvet keverni. Amikor aztán a papír elkészült, bosszankodva látta, hogy a tinta a papíron szétfolyik és mérgeben ezemébe dobtta a „használatlan” papírt. Következő éjszaka esett az eső. A kibotott papír megázott. Másnap reggel nagy meglepetéssel és csodálkozással látták, hogy az enyves papír magába szívja a nedvességet. Rövidesen ez a kis gyár szállított a félvilág számára az itatópapírt. (TFK.)

Vasárnap délelőtt 11 óra-kor sport- és kulturfilm matiné a Belvárosi moziban, a nagyvárad Nemet Lektorátus rendezésében.

FARKASOK CÁRÁZDALKODNAK KÁRPÁTALJÁN. Ungvár. (MTI): A kárpátaljai Verhovinán ismét jelentkezik a farkasveszedelem. A napokban Klenova határában, a havasi legelőn szabadon éjszákázó lovakat farkasok támadták meg. Két oskót széttekert és felfaltak, két másikat pedig súlyosan összemarcangoltak. Farkasok felbukkasát észlelték a többi környékbeli község határában is. A lakosság a klenovai eset után hajtóvadászatot rendezett, de eredménytelenül. A Verhovinán ez a része a farkasoknak mindig kedvelt helyük volt, de ilyen korányári időben sohasem jelentkezők még. A veszélyeztetett községek hatóságai segítséget kértek a felsőbb hatóságoktól.

A SZELLEMI MUNKA HATÁSA A TEST MŰKÖDÉSÉRE. Érdekes kísérletekkel mutatták ki a szellemi munka és az emberi test működésének összefüggését. A kísérletek szerint a légzés és érverés a szellemi munkánál 40%-kal erősebb, mint amikor a fizikum és a szellem tökéletes nyugalomban van. A hőtermelés fokozódása szellemi munkánál 90%, könnyű női munkánál 130%, nehezebb munkánál pedig a 140%-ot is eléri.

Felhívom mindazokat, akik a Lafayette Szórmeáruháznál nagyvárad (Rákóczi-u 8.) céghez megóvás végett bármit beadtak, a szabályszerű megóvási jegyzékét 8 napon belül hozzám tudásuk be, mert ellenkező esetben zsidóvagyonként minősül és a hatóság által elszállítatik. Nagyvárad, 1944. június 24.

ANDRÁSSY MIHALY
 hatósági vezető.

Leszerelt tűzharcosok belépése a Tűzharcos Szövetségbe

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az 1938. évi IV. t. c. ben az úgynevezett tűzharcos törvényekben nyert felhatalmazás alapján a honvédelmi miniszter annakidején a Magyar Tűzharcos Szövetséget jogosította fel a tűzharcosok kizárólagos érdekképviseletére. Az 1942. évi XIV. t. c. 37. szakasza az említett tűzharcos törvényt kiterjesztette a mostani világháborúban résztvevő és a tűzkereszt első fokozatának igazolt tulajdonosaira is. A törvény szerint tehát a tűzkereszt első fokozatával rendelkezők ugyanolyan józ tűzharcosok, mint a Karolykeresztűek. A Magyar Tűz-

A Református „Szilágyi Erzsébet” leánygimnázium igazgatósága kéri növendékeit és azoknak szülőit, helybelieket és vidékieket egyaránt, hogy igyekezzenek az intézettel minél szorosabb érintkezést fenntartani. A tanárok, osztályfőnökök, az igazgató hétköznapiakon d. e. 8-12-ig minden szükséges utbaigazítást megadnak, az ilyen tartalmú válaszlevelyeggel elátott levelemre a vidékre sürgős választ küldenek. Az intézet tanári testülete a mostani nehéz körülmények között, a szinte legyőzhetetlen látszó akadályok mellett is törődni akar a növendékekkel, foglalkoztatni szánkezik a tanítványokat a reabizott ifjúság életét a lehetőségek szerint irányítani iparkodik, ha a növendékek és a szülők jószándéka és megértése támogatja ebbeli törekvéseit. Hisszük is, hogy tanítványaink és a szülők megértene bennünket és elsősorban a saját érdekükben mindent megtesznek, hogy alkalmakat és módokat találjunk a hosszú nyári szünet idejére a együttes munkára.

Ipartestületi hírek

A vas- és fémipari szakosztály lakatos csoportja értesíti tagjait, hogy a zöld színű vas-, ezeg- és drót-kiutalásokat Várakozó és Haut vaskereskedésében beválthatják. — A bádigos ipari szakosztály értesíti tagjait, hogy vas-, ezeg- és drót-kiutalásukat 8 napon belül vegyék át a szakosztályi irodában. Ellenkezőleg.

Az Ipartestület faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy lemez érkezett és minden tag (vidékiek te), akiknek lemezre van szükségük, folyó hó 24. 26. 27 és 28-án igénylésüket szakosztályunknál a hivatalos órák alatt okvetlen jelentsék be. Későbbi jelentkezéseket nem veszünk figyelembe. Elnökség.

Fodrász iparosok rendkívüli közgyűlése. A felsőbb hatóságok utasítása folytán szakosztályunk július hó 3-án, d. u. fél 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Ezen a közgyűlésen a hatósági kiküldöttek is megjelennek, miért is kérjük a tagok pontos számu megjelenését. A közgyűlésen hozott határozat minden iparosra nézve kötelező lesz, miért is az ügy komolyságára és rendkívüli fontosságára való tekintettel kérjük iparos társaink pontos megjelenését az ipartestületi helyiségben. Az elnökség.

Vasárnap délelőtt 11 óra-kor sport- és kulturfilm matiné a Belvárosi moziban, a nagyvárad Nemet Lektorátus rendezésében.

Kovács Sándorné
 tűzspeciálista
 most Ritoók Zsigmond u. 22
 alatt délután 2-órától 6-ig
 fogadja nb. megrendelőit.

NYILTÉR
 Felkérem a Borgos Sámuel vegyíztitító üzem összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Szacsavay-u. 32. sz. alatti irodahelyiségében hiteit-érdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe.
 Nagyvárad, 1944. június hó.

GAÁL JÓZSEF,
 hatósági megbízott.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

ARVERESI HIRDETMEY
 Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverés a helyszínen lesz megtartva 1944. július hó 10-én délelőtt 11 órakor, Anonimus-utca 1. sz. alatt, a második ugyanott 1944. július hó 18-án délelőtt 11 órakor.

Árverésre kerülnek: Egy darab kala páncos gyurógép és egy darab festőgép.

- Árverési feltételek:**
1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverések azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. június hó 22-én.

LITERATI JANOS,
 megb. végrehajtó.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

ARVERESI HIRDETMEY
 Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverés a helyszínen lesz megtartva 1944. július 10-én a Delta téglagyárban, a második ugyanott 1944. július hó 18-án délelőtt 11 órakor.

Árverésre kerülnek: igazolok, igazolcsik, téglá és Wertheimszekerény.

- Árverési feltételek:**
1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverések azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. június hó 22-én.

LITERATI JANOS,
 megb. végrehajtó.

Finnország paradicsoma: Karélia

Csodával határos az a küzdelem, amelyiket északi testvérünk már évek óta folytat a Szovjet ellen. Mindnyájunk előtt ismeretes az 1939-es esztendő százöt napig tartó nagy téli csatája, amelyik az egész világ figyelmét a Finnország felé fordította. A hősi küzdelem napjai voltak azok, emberfeletti összetartással és hősi akarattal védtek azt a földet, amelyen bölcsőjük ringott.

Száznapos hősi küzdelemnek, emberfeletti harcoknak befejezése szomorú és megalázó volt. Az 1940 március 12-iki moszkvai békében elvesztették országuk legértékesebb területének nagy részét: Karéliát.

1940 március 12-ike északi testvérnemetünk Trianonja volt! Rövidebb ideig tartott, mint a miénk, mert 1941 őszén ismét finn katonák védtek Karélia határait. Azóta szünet nélkül tart a harc, folyik a vér, de Karélia földje még mindig az övék!

Örök ellentéték ütközőpontja: Karélia.

Az évszázados háborúskodások során talán egyetlen finn terület sem szenvedett annyit mint éppen Karélia. Pedig ez a keleti rész az egyik legősibb finn települési sáv. A varjágok már a VIII. század végén birtokolták ezt a területet és a kalevalai runok legősibb számai is ide vezetnek. Mikor a svédek keresztény hitre térítették a finneket, ennek a területnek a lakosai tartottak ki legtovább pogány hitük mellett, sőt a XII. század végén itt szervezték meg azt a pogány ellenállást a keresztényekkel szemben. Benedek, Magnus svéd király öccse, amikor 1284-ben hatalomhoz jutott, egy életem át tartó küzdelmet folytatott Karélia birtoklásáért. Mielőtt a nyugat-finnországi területekhez csatolhatták volna Karéliát, Dimitrij keleti fejedelem megtámadta ezt a területet és a szó legteljesebb értelmében végigharcolta. Utját üskösödő házak, feldult falvak, kiforgatott tanúk, emberfajok és megszámlálhatatlan hullasorok jelölték. A finn történelem legborzalmasabb napjai voltak ezek.

Az akkori államvezetőség nyugati példa után várakkal erősítette meg ezt az országrészt. Viipuriban hatalmas várat építettek. Käkisalmit és Sortavallát megerősítették. Viipuri vára 1924 kora tavaszán ki is állotta a tüzkerekséget. Karélia legkeletibb területei ismét finn kézre kerültek és karjalai tartomány néven a finn államtesthez csatolták azokat.

Az új tartomány székhelye Viipuri városa lett. Az évszázadok során állandóan változtak Finnország keleti határai ezzel természetesen Karélia határai is állandóan módosultak az újabb és újabb békeszerződések szerint, míg végül az 1809-ben, illetve később, 1920-ban a tartui (dorpat) békeszerződés értelmében úgy ahogy ideiglenesen rendeződtek a keletkaréliei határ körül mutatkozó zűrzavaros állapotok. A tartui békében viszonylagosan nem kerültek értékes területek orosz kézre és annak a területnek a finn lakossága is elége gyér volt. A moszkvai békeszerződés értelmében pedig majdnem az egész karéliei terület a legértékesebb

gyárvárosokkal és ipartelekkel orosz kézre került.

Viipuri—Käkisalmi—Sortavala

A karéliei terület legnagyobb és nevén Viborg. A háború előtt mintegy 85 ezer lakosa volt. Gyönyörű tengerparti fekvés mellett történelmi értékű épületei teszik széppé ennek a keleti tartománynak a fővárosát. Ugyazólván a tengerre épült város Viipuri. Nagyon sokban emlékeztet Velencére. Ezért nevezik joggal Viipurit a finnek Velencéjének. Számátalan kisebb-nagyobb földnyelv vezet a tengerbe, beszögelések, sétányok, parkok sokasága tarkítja a várost. Egyben a keleti területek vasútvonalai is itt egyesülnek. Gyári, ipartelepei, gabonacsozói, tejfeldolgozó gazdasági és ipari szempontból is a legfontosabb helyre emelik Viipurit. Sportélete is igen fejlett. Szellemi téren pedig a mi Kolozsváruunkhoz van hasonlóan fontos szerepe. A Viipurin Sanomat és a Karjala a legolvasottabb finn napilapok közé tartozik. Képes és szépirodalmi lapjai is vezető helyet foglalnak el a finn lapok között.

A város leghíresebb épülete a vá-

ros szívében lévő középkorból megmaradt Pyöreä Torn (Kerek Torony), amely ma muzeumnak van berendezve.

Az 1939—40-es finn—oroszi téli háború során ez a város szenvedett a legtöbbet és a február végi nagy küzdelmek idején egyedül Viipuri védelmében több mint tizenhét ezer finn katona ontotta a vért.

A karéliei városok sorában fontos szerepet játszik Viipuri után Käkisalminál következik. Közvetlen a Laatokkal (Ladoga)-tó partján épült. Lakosainak a száma alig haladja meg az ötezeret, kiváló fekvése, kifejlett ipara mégis előkelő szerepet biztosít számára a karéliei városok között. Käkisalminál végződik a hatalmas Vuoksi tó-folyórendszer, amely Finnország közepéig pompás víziutat biztosít a keleti tartományban. Széles utcái, modern, kertes épületei és szavakkal alig festhető tisztasága jellemzik a várost. És minden modernisége ellenére is van a városnak valami romantikája. Kora-középkori Kaszarnyavár egyik jellegzetessége a városkának, no meg az a megszámlálhatatlan almafa, ami Käkisalmban van. Juhani Aho, a nagy finn költő a virágzó almafák városának nevezte

és joggal. Valójában csodálatos a város képe, amikor tavasszal fehér virágrózsába öltözik, az utcákat, kerteket, tereket tarkít sok ezer almafa. Középkorú felszerelés, nagyság és modernség szempontjából akármelyik világvárosban is megállná a helyét. Irodalmi élete szintén fejlett. Az újabb finn költészet egyik legkomolyabb értéke. Vieno Heikkonen költő is ennek az iskolának a falai közül lépett először a nagyvilágosság elé.

A harmadik legfontosabb karéliei város Sortavala. Jellegzetes gazdasági és iskolaváros. A Ladoga-tó legészakibb telepe, közvetlen a finn—orosz határ közelében. Kiváló termőföldje, nagy tehénészete és hatalmas vajfeldolgozó telepe van. Hajóval innen közelítik meg Valamo szigetét, ahol a téli háborút megelőzően élt még egy-két orosz szerzetes, kolostori magányba visszavonultan, akik a bolsevizmus elől a huszas években menekültek erre a kis szigetre és a finnekkel valóban baráti otthont találtak.

Most ismét Karélia földjén dúl a harc. A szovjet megindította egyre fokozódó nagy támadásait Suomi ellen. Aggódó tekintetünk kíséri a finn katonák útját. Finn katonák útját Karélia földjén.

Hámory Zoltán

Amin sok angolszász fogoly csodálkozik

Német katonák, angol és amerikai foglyokat kísérnek be a hadosztályparancsnoksághoz. Ezek az ellenségek tegnap léptek Normandia földré, harcolva léptek Franciaország partjára, harc közben nyomultak elő Caen felé, harcolva estek német fogságba. Szemeikből az átélt rettenetes órák borzalmait tükröződnek vissza. A német tiszt egymásután hallgatja ki őket. Azt mondják, hogy mind azt hitte, hogy a francia lakosság tárt karokkal fogja őket fogadni, zsebük tele volt francia bankotárakkal, amelyeknek a francia forradalom három jelszava van rányomtatva. Ezek közül persze a „fraternité” a testvériség hangzik a legnyugosabban. Német katonák, a kísérő legénység fegyverrel a kézben védelmezte meg az ellenséges foglyokat a normand lakosság támadása elől.

Azokon a falvakon, amelyekre keresztül haladtak a francia lakosság botokkal, kaszakkal támadt a volt szövetségeseikre, agyon akarták verni a „megváltókat”, azokat, akik hónapokon át bombazáport zúdítottak a francia, ártatlan lakosság fejére, akik ártatlan aggodat, asszonyokat, gyermekeket, békésen szántó földműveseket gyilkoltak le, ezek az emberek azt remélték, hogy szívesen fogják őket fogadni. Ha meg nem védjük volna őket, lebunkózták volna.

Az ember akaratlanul is kérde, mit képzelnek ezek az angolok és amerikaiak? Először gyilkolják a lakosságot és aztán azt remélik, hogy szívesen látott vendégekként fogják őket fogadni! Tényleg olyan naivok ezek az ellenségek, vagy olyan végtelen, olyan határtalan a szemtelen-

ségük, az erköletelenségük, hogy nem akarják észrevenni, hogy egy megkínzott lakosság akaratlanul is más érzelmeket táplál gyilkosokkal szemben! Mennyire nem ismerik Európát, az európai kultúrát, azt hiszik, hogy átkozott pénzükkel még a népek bocsánatát is megfogják vásárolni! Ahová tekintünk, ezek az angolszászok mindig csak anyagi felőlségükben keresik a problémák megoldását.

A német katonák szívósan küzdenek az atlanti harcúterén, nincsen német katona, akinek nem lenne leszámolni valója ezzel a kegyetlen ellenséggel. Nincsen német katona, aki nem vesztette volna el házat, lakását, anyját, gyermekét vagy valamelyik családtagját. Végre, itt van az alkalom, hogy meghosszolja magát ezeken a kegyetlen, hideg fenevadakon. És a haszonszereteten, a katonai hagyományos fegyelmettségén kívül, ez a hosszú egyike azoknak az elemeknek, amelyek a német katonát, mindegyiket a legnagyobb ellenállásra, a leghősiesebb harcra ösztökélik.

Végre itt a leszámolás órája. A német népet nem lepte meg az előző évi híre, etlenezőleg a legnagyobb nyugalommal fogadta azt és most örvend annak, hogy végre fia megbosszulhatják a terrorgyilkosságok hosszú sorozatát.

Az angolszászok pedig csodálkoznak. Hát csak csodálkoznak!

A világ legérzékenyebb mérlege, amely a napiény „súlyát” is megméri

(MNK.) Németországban nemrég olyan érzékeny mérleget szerkesztettek, amellyel alig észrevehető csekélyégeket, milliomodgramnyi súlyokat is lehet mérni. A feltalálót az a feladat vezette a találmányához, hogy a villanylámpák izzószálaira szükséges rendkívül csekély mennyiségű foszfort kellett a lehető legnagyobb pontossággal megmérnie. Az első célra készített mérleggel sikerült már 1 milliogrammos súlyt mérnie. A fardhatatlan további kísérletezés eredményeképpen ez az alsó határ 0.0005 gm-ra szállott le, ami azt jelenti, hogy a mérleg egy milliogramm ezredrészének a felét, illetőleg egy gramm milliomodrészének a felét képes mérni. Erről a mennyiségről úgy alkothatunk némi fogalmat, ha tekintetbe vesszük, hogy egy

centiméternyi hosszúságú gyapjuszál 0.004 mg-ot nyom, tehát 4 milliomodgrammot. Ezzel szemben egy szunyog szárnya már 0.03 mg-nyi „súlyt” képvisel, ami viszont még mindig azt jelenti, hogy 33.000 szunyogszárnyat kell egymásra tenni, hogy 1 grammra lenyomja a serpenyőt. A napfénynek egy négyszetciméternyi felületre gyakorolt nyomását, amely egy milligramm tízrészét teszi ki, tehát tízmilliomod grammot szintén lehet mérni ezzel a mérleggel. Természetesen ilyesféle dolgok mérésére ritkán kerül sor, de pl. az orvostudományban a vérvizsnyók vizsgálatánál szükség van ilyen pontosságra. Sőt a technikai termelésben is előfordulnak olyan súlyok, amelyek nem szárnalják túl a szunyogszárnyakat.

Kávéházakban és vendéglőkben ker.
Magyar Lapok-át.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

Szemtől-szembe egy amerikai légiterroristával

Erdekes beszélgetést folytatott a Somogyi Újság munkatársa: dr. Tényi Kálmán, egy lelőtt amerikai repülővel, amit olvasóinknak atveszünk laptársunktól:

Sokszor leszogezte már a magyar sajtó ország, világ előtt, hogy ebben a háborúban az igazság a mi oldalunkon áll, mert mi a történelem által értékelt és elismert életünkért küzdünk, de amazok dollárokért rablóátadásban vannak.

Balatonendréd fölött lótték le az istenadtát s nem véletlenül, ezegyszer nem néger, hanem fehér, sőt — állunk meg pillanatra csodálkozni — nem is zsidó! — Robert S. Carpenternek hívják, hadnagy az Egyesült Államok zsidópénzen kreált légihaderejének közelebről a 82-ik északamerikai hadszíntéren működő légi-hadosztályának egyik 21 éves tagja.

A nála talált iratok alapján az első percekben meghívott grófnő tolmács, civil foglalkozását színésznek mondotta.

Ezen aztán később jót derültünk, mert a derek grófnő a hadszíntért kifejező „Theater” szót színháznak fordította és ebből következtette hadnagyunk színészi mivoltát. Az illető azonban civilben műépítészhallgató és maga kacagott legjobban azon, hogy színésznek nézték.

Születési hely: Secret

Carpenter „barátunk”, aki vástag német harisnyában, csizmáit valahol elhagyva, üldögél velünk szemben és közömbösen vakargatja az előtte álló asztal öszszekötő-támaszfáját. Flegmán közli velünk, hogy 1923. április 27-én született, nős és egy gyermeke van. Születési helyét nem mondja meg erre a kérdésre az a válasza: secret azaz titok. Ez a szó egyébként igen sokszor hangozott föl később is, néha indokoltan, néha indokolatlanul. A nála levő katonakönyvből látjuk: 1943. október elsején vonult be az északafrikai hadszíntérre. Onnan helyezték át az olasz árusítás után Bariba.

Amerikának a háború komikus dolog

Első kérdésünk az hozzá, hogy örül-e a szerencsés megmenekülésnek?

— Igen. Örülök, mert családom van és ha az akarok menni hozzájuk. Tanulmányaimat is folytatni akarom.

A családról megemlítettük neki, hogy vajjon mit szólna ahhoz, hogy az ő kérdéseit is naponta ilyen terrorátadás üzenéje a pincébe, mint ahogyan a mi családunkat állandóan leüzték?

Egészen röviden és flegmán azt válaszolta:

— Akkor szomorú lennék!

Hogy egyeztetni tehát össze a háborút az általuk annyit hangoztatott gentleman viselkedés törvényeivel. Micsoda gentleman az, aki pénzért arra vállalkozik, hogy a halált zudítja rá, ártatlan emberek millióira és más sorsot kíván a mi családunknak, mint amilyent a maga családjának elvár. Egy vallrandítás volt a válasz, majd pár pillanat szünet után azt mondta:

— Kell harcolni Hitler ellen.

Magyarátuk azután neki, hogy ez a háború nem egészen ilyen egyszerű dolog, sokkal-sokkal mélyebb okai vannak, mint az, amit beléjük beszéltek a zsidók Hitler-ről. A műegyetemi hallgató „ur” igen csodálkozott, mikor a háború mélyebb okait tártuk eléje és látszott csodálkozó arcán, hogy most először gondolt belé igazán az élet és történelem mélyébe. Neki a háború sport volt, egy tengerentuli kirándulás Hitler ellen.

De épp ilyen tájékozatlan volt a hadnagy ur a többi fontos kérdésekben is. Kijelentette, hogy ő sohasem gondolkodott azon, hogy a zsidóság lenne a háború tulajdonképpeni mozgatója. Kétkedve hallgatja, amikor mondjuk neki, hogy Le Guardia, Newyork polgármestere zsidó, hogy Rooseveltben is folyik zsidó vér, vagy hogy az egész világ gazdagsága nagyjából zsidók kezén van. Az ő országuk demokratikus ország, amely minden ember felé életlehetőséget nyújt — mondja ő. Dadogott azonban akkor, amikor az Amerikában élő négerék és indiánok életlehetőségei felől érdeklődtünk.

— Ja, az más fajta — mondja — mire rögtön azzal válaszolunk a zsidó is más fajta! Még pedig velünk ellenséges fajta, azért állunk vele szemben.

Rooseveltet nagy embernek tartja, a világ legnagyobb emberének.

— Mi nem annak — mondtuk.

Erre azzal válaszolt, hogy rossz az értékítéletünk. Furcsán válaszolt arra a kérdésünkre is, hogy tudja-e, miszerint a szövetségesek igazi ura se nem Roosevelt, se nem Churchill ur, hanem egyedül Sztalin, mutatja ezt, hogy a beteg amerikai elnöknek kellett elmennie Tengeránba, meg az is, hogy az inváziót Sztalin nyomására kellett megindítaniok.

— Igen — azt mondja — a háború komikus dolog.

— Nekünk nem az, hanem tragikus, mert az életünkről van szó — feleltük neki.

— Ők nem kívánták a háborút, de nem nézheték, hogy az „ártatlan” zsidósággal milyen „kegyetlenül” bánik a vén Európa.

Fogalma sincs az egyetemi polgárnak sem a liberalizmusról, sem a boisevizmusról, sem a nemzetiszocializmusról. Kifejtettük neki a különbséget, de nagyon unalmasan hallgatta, mert látszott, hogy minden előműveltség hiányzott belőle, Félórás okfejtésünk után az volt a válasza, hogy nem érdemes ezeken az „izmuskon” rágódni, mert a háború ugyanis elsősorú valamennyit.

„Fegyverek” a magyar vadászok

Érzésünk szerint tettetett csodálkozással halltunk arról, hogy a polgári lakosságot érik főként bombák és nem átalítottak rágépuszkázi a mezőn dolgozó békés földművesekre, templomból kijövőkre. Azt mondja, erről még nem hallott.

Semmiféle felvilágosítást nem ad arról, hogy hányan ültek a gépben és hányad-

Négy éve kötötték meg a fegyverszüneti szerződést Compiègne-ben

Június 22-én volt négy éve, hogy a németek zseniális vezére a „Führer” Compiègne-ben a franciákkal aláírta a fegyverszüneti szerződést.

Vessünk egy pillantást Compiègnere, amely harminc esztendő leforgása alatt négy ízben szerepelt a történelemben.

1914 szeptember:

A német seregek feltartóztathatatlanul nyomulnak előre Párizsra. A már elvitathatatlanul hitt győzelem azonban itt nem következhetett be, mert a compiegnei erdő felől az ellenség váratlan ellentámadása réstűtött a német csapatok jobbszárnán. A tuleróvel szemben egyedül észszerű csak a kitérés lehetett. Ezzel azonban végetérték a mozgóharok és teljes erővel fellángoltak a véres állóharok.

1918 június.

Compiègne közelében ismét a németekre mosolygott a hádiszerencse. Am a teljes győzelmet a sors ismét megakadályozta! A német tüzéség erőteljes tüzzel igyekezett az egyre jobban kifejődött támadó éket az ellenséges vonalakba mind beljebb tolni, azonban az ellenség, okulva az előző hetek tapasztalatain, kitérő mozdulattal ellentámadásba ment át s a német csapatokat megállította. Compiègne megint nem hozott szerencsét a német harcosoknak.

1918 november!

Ekkor lett Compiègne örökre gyűlölt név a német nemzet számára. A compiegnei erdőben, Foch marsall különvonalában megtörtént a német-francia fegyverszüneti szerződés aláírása. Jégheg légtör, fagyos szavak és tekintetek fogadták a német bizottságot s a barát-ságtalan fogadtatás és a keserű megáláztatás emléke kísérte vissza hazájukba a compiegnei erdőből a német kiküldöt-

teket. A győzelem mámorában pedig azon a helyen, ahol Foch marsall kocsija állott, emlékművet emeltek a büszke franciák.

1940!

Véres esztendő, de a német fegyvereknek sóha el nem muló dicsőséget szerzett! Franciaország, Anglia, Hollandia és Belgium nem okultak Lengyelország, Norvégia példáján. Háborút akartak és megkapták! A német nép Vezére tisztában volt a nyugati háború nehézségeivel, jól ismerte a Maginot-vonal erősítéseit a belga és holland védelmi-vonalláncolatot, számolt a rengeteg nehézséggel, akadályllyal, de bizott a német hadseregben. Es nemhiába! A szárazföldi és légi fegyvernem az együttműködésnek, hősiességnek és önfeláldozásnak soha nem látott példáját mutatta. Hollandia ötödnapra kapitulált, s a német seregek még ugyan az nap három helyen törték át a roppant erődvonalatokat, a Maginot vonalait és előzölötrék a feltve örözött területeket.

Belgium is kapitulált! a francia csapatok elkeseredetten igyekeztek biztosítani a szövetséges angoloknak hajók elérését, de sikertelenül: Dunkirchen a tonyk számára a nyugati háború leggyászosabb emlékü helyévé lett.

A maradék francia sereg főparancsnokságát most Weygand tábornok, Foch egykori munkatársa vette át. Újabb taktikával, remélte, hogy a Somme és Aisne mentén álló német páncélosokat halóba keríti. A német csapatok vezetői azonnal tisztában voltak Weygand szándékaival. Áttörték az ellenséges vonalakat és sikeres előnyomulás után június 14-én bevonultak Párizsba, onnan a Loiret átlépve, a Rhon mentén elérték az alpesi átjárókat és felvették az összeköttetést itáliai szövetségeikkel, majd megszállták a

szor vetették be Magyarország ellen. Hogy többször volt fölöttünk, bizonyítja az, hogy az országutakat igen szépen tartja, amit semmire sem most figyelhetett meg, hiszen égő gépből csak égési sebek árán tudott megmenekülni és nem volt ideje gyönyörködni a Balaton szépségei felett.

„Kutya dolog”-nak mondja a légiharcot, aminek áldozata lett és elismeréssel nyilatkozik vadászaink ügyességéről és bátorságáról.

Utolsó kérdése ez volt hozzánk: mikor kerül fogságba?

Mondtuk neki, hogy máris abban van és rámutattunk a mellette állógáló szuronyos csendőrrre. A fegyver láttan megijedt. Azt kérdezte: csak nem fogják agyonlőni?

Mi kérdéssel válaszoltunk: Maguk agyonlővik a foglyaikat?

— Nem, dehogyan — válaszolta — már látott német foglyot, akivel emberi módon bántak.

— Mi sem bántjuk magukat, pedig mi az életünkért harcolunk, önök pedig egyszerűen üzletből!

Lord Carpentier hadnagyunk azóta már Kaposváron van, együtt a Bálványoson. Köröshegyen, Kerekin és Kapolyban elfogott társaival. Várja, hogy a fogolytáborba vigyék, ahol a negyedik emelet magasságából elmélkedhetik azokon a dolgokon, amiket nem tudott eddig. Es szemléli majd társai újabb terrorátadását. Biztosak vagyunk, hogy nem lesz elragadtatva tőlük és lelkeben az igazságot nekünk fogja adni.

sváici határ hagott. A még harcban álló ellenséges csapatok feladták a küzdelmet! Ötstázezer francia katona német fogságba került. A vezetés kérte a fegyverszüneti feltételeket.

A Führer Compiègnen jelölte ki a fegyverszüneti tárgyalások helyévé. Ezzel a tárgyalásoknak szimbolikus jelentőséget adott. Ahól 22 évvel ezelőtt a győzelemittas, gyűlölettől elvakult franciák dik-tálták a megalázó „békét”, ott 1940-ben Hitler, a németek győzelmes Vezére, a béke feltételek keresztülvételénél olyan formát választott, amely minden időre eltörölté 1918. szegényföltöt. Hatalmas volt 1940-ben a győzelem. Az egész világ leleketviszafajtozva tekintett Compiègne felé: vajjon a „revanche” érvényesül-e német részről? Am nem volna Hitler igazán nagy, ha a békénél a bosszú vezette volna. A legvőzött ellenfél megbecsülésével a távoljövő fele aranyhidat épített. A történelem folyamán oly sokszor szembekerült két nép között elsimultak az ellentétek. A közös utakon kell haladni, a boldogabb, a jobb, új Európában. (TEK.)

**Lapkihordókat,
lapárásokat**
jó fizetéssel felveszünk.
Te'entkezni lehet az
MAGYAR LAPOK
kiadóhivatalában.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Bücsüelőadások a Színházban

„Az asszony verve jó” szombaton és vasárnap

Szombat este, vasárnap délután és este a nagyszerű *Az asszony verve jó* című mulatságos, vidám zenés-vígjáték kerül színre. Kacagató jelenetek egymást váltogatják a könnyekig megható drámai fordulatokkal. Ezt a pompás darabot mindenkinek okvetlenül látnia kell. Jegyeiről ajánlatos előre gondoskodni.

Utóljára az idényben hétfőn este filléres helyárrakkal kerül színre a legnagyobb prózai siker *Az első*. Népművelődési előadás. Jegyek a színházi pénztárnál elővételben már váltakozók.

Hölgyeim elég volt a címe a színház legközelebbi műsordarabjának, melyet kedden este bemutató hértelen mutat be a színház. Á-bérleti előadása szerdán este lesz. Csütörtök délután és este és péntek este hértelenben megy. Színporkázó finom francia humor és szellemesség. Kacagató fordulatok és jelenetek. Figyelem. Csak felnőtteknek.

Július 2-án, vasárnap délután és este a *Pécsi Öregdiákok együttese* teljesen új műsorral vendégszerepel a színházban. Mérsékelt felemelt helyárrak. Konferál: Dr. Legényei József. Jegyek elővételben már váltakozók a színházi pénztárnál.

Bücsüelőadások műsora:

Szombaton este fél 7 órakor: *Az asszony verve jó*.

Vasárnap délután fél 4 órakor: *Az asszony verve jó*.

Vasárnap este fél 7 órakor: *Az asszony verve jó*.

Hétfő este fél 7 órakor: *Az első*.

Kedd este fél 7 órakor: *Hölgyeim elég volt*. Bemutató hértelen.

Szerda este fél 7 órakor: *Hölgyeim elég volt*. Á-bérlet.

Csütörtök d. u. és este: *Hölgyeim elég volt*.

Péntek este fél 7 órakor: *Hölgyeim elég volt*.

SPORT

Mit mondanak a Zágrábról hazatért játékosok?

Nagyvárad. Mint jelentettük, a Vidék válogatott NAC tagjai tegnap hajnalban — hosszú, viszontagságos út után — hazaértek Nagyváradra. A fiukon kétségtelenül meglátászik a sok izgalom és fáradtság. Tóth Matyi panaszkodik is egy kicsit:

— Hiába, a sok erőt kívánó bajnoki év után, hosszú és fáradtságos volt ez a zágrábi kirándulás. A nehéz utazási viszonyok is csak súlyosbították a portyát és bizony már fáradtan érkezünk a horvát fővárosba. Erre vezethetem vissza, hogy én is gyengébben játszottam, de majd másképpen lesz idehaza Péter-Pál

napján. Rónay Ferenc edzőt is megkérdeztük, hogy a nagy út után milyen előkészítést tervez a csütörtöki Gradjanszki mérkőzésre?

— Sajnos, visszafele is később érkezünk egy nappal, mint ahogy terveztük s így csak vasárnap délelőtt kezdhetünk az edzéshez, amikor is kiadós mozgást végeznek majd a fiúk. A jövő héten már csak kedden edzünk s ekkor is csak erőnléti gyakorlatokra kerül sor. Remélem, így a fiuk teljesen kiheverik a horvátországi fáradságokat és csütörtökön majd töresztenek a felgyülemlett adóságból.

Vasárnap délután fél 3-kor kezdődik a Vasutas Kupa mérkőzés az erzsébetligeti sportpályán

Mint már jelentettük, igen izgalmas sportesemény színhelye lesz vasárnap az Erzsébet-ligeti sporttelep. A helyi MÁV csapata küzd a Vasutas Kupáért a Békéscsabai MÁV-al. A helyi vasutasok nagy szorgalommal

készülődtek erre az összecsapásra, mert ha már a bajnokságról lemaradtak, rosszabb gólarányukkal legalább a Vasutas Kupában szeretnék magukat kárpótolni. A mérkőzés fél 3 órakor kezdődik.

RADIO

Vasárnap, június 25.
Budapest I.

7.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
7.25 Hírek.
7.35 Összefoglaló beszéd.
8.00 Szórakoztató zene.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Főútcái Szent Flóriánról elnevezett görög katolikus magyar plébánia templomból. A szentbeszédet dr. Sztkany András mondja.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a fe-

rencések belvárosi templomából. A szentbeszédet Marton Marcell karmelita atya mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet Bécsikapu téri templomból. Igét hirdet Turóczy Zoltán püspök.
12.20 Székesfehérvári zenekar.
13.00 Világnézetű akadémiák.
13.45 Időjelzés, hírek.
14.00 Művészlemez.
14.55 Anyák öt perce.
15.00 Időszertű gazdasági tanácsadó-

13.45 Trefas hanglemez.
16.00 A dohány. Radiójáték.
16.25 Magyar zeneszerzők félóra.
16.55 Hírek.
17.00 Dohnányi Ernő zongorázik.
17.25 Gyóni Géza születésének 60. évfordulóján verseket mond Kis Ferenc.
17.40 Indulók.
17.50 Szemere Vera csevegése.
18.00 Nótás felegetők.
18.40 Szilárd István vidám csevegése.
19.00 Johann Strauss műveiből.
20.20 Hangképek a Budapest-Bécs labdarugómérkőzésről.
21.00 A Pécsi Öregdiákok vidám estje.
21.25 Közvetítés Marosvásárhelyről.
21.40 Hírek, sport és löversenyeredmények.

Hétfő, június 26.

Budapest I.
8.30 Beszékár-zenekar.
10.10 A Rádiózenekar műsorából.
11.10 Operagyöngyök.
11.40 Simonfy Margit elbeszélése.
12.05 Szórakoztató muzsika.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara iüzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

14.00 Rác Berci cigányzenekara.
14.45 Művészlemez.
15.50 Szentiványi Béla előadása.
16.10 Operettrészletek.
16.30 Hódmezővásárhelyi Iparos Dalkör műsora.
17.00 Hell Viktor előadása.
17.20 A rádió hangversenydobogóján.
18.20 Hlászny Béla harmonikaegyüttese.
19.00 Filmmuzsika.
19.40 Megyery Ella előadása.
19.55 Vándorló témák.
22.20 Pertis Jenő cigányzenekara.
23.00 Szalonötös.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban lévő mély gyermekkocsi eladó. Tichy nyomda-u. 2. sz. 272

GOMBAT vargányát és keserűt száritva minden mennyiségben vásárol Kírrer József, Budapest, V., Tűkör-u. 5. szám.

Irógépet, jó állapotban levőt veszek. Riskó, Rákóczi-út 6. 268
Agybetétet, jókarban levőt keresek megvételre. Cimet a kiadóba kérek. 277
Eladó ház olcsón Olasziban, beköltözhető modern lakásokkal. Cim a kiadóban. 276
Egy teljesen jókarban lévő, 2 ajtós jég-szekrény eladó. Megtekinthető Hitler A-u. 29. (alsó csengő) 275

Különléle

Fertőtlenítést, poloska, macij és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313
Menyasszony és koszorúesemény művirág fejdíszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonnal kivül hozott anyagokból is olcsón készünek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)
Butorozott szobát keresünk ellátással, vagy anélkül. Cimeket Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-ut. 2-6. számra kérünk. Telefon 12-31. 252
Igazzat-tanító harmadéves kereskedelmista fiát szeretné elhelyezni teljes ellátásra lehetőleg tanár, vagy tanítócsaládnál. Választ „Természetbenit adek” jellegre a kiadóba kérek. 271
Álbérleti butorozott szobát keresek Bémer, vagy Szent László-tér környékén. Hangya Ruházati Bolt, Sas palota. 273
Gyűjtőn gyümölcs és erdei magvakat! Erdei és piaci gyűjtők, befözőiparok, rokonüzemek, háztartások figyelmébe! Gyümölcsmagvak, lomb és tülevelek magvai értéket jelentenek. Már most határozza el és szervezze meg a gyűjtést. Kérjen tájékoztatót! Ecsedy Anna, Szeged. 234
Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Cautoras Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

150 kataszteri holdas földbirtok, 2,5 hold szőlővel, 5 hold erdővel, 38 hold legelővel és kassalóval, megfelelő épületekkel, Nagyváradtól 8 km. távolságra október hó 1944 használatba, hat évi időtartamra állam kezelésből kiadó. Alapítvány F. M. jellegével RUDOLF MOSSE Férdefőiroda Nagyvárad, Rákóczi-út 2. továbbít.

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30.

Allást nyee

Tanulóleányt felveszek azonnalra. Tulipán fodrászat. Bémer-tér 3. 278
Vidéki kisebb iparvállalat keres mérlegképes könyvelőt havi egy-két napos munka végzésére havi fizetéssel. Cím: Titz Alfréd, Rév. 260
KERESKEDELMi érzékkel bíró ügyes üzletszerzőt magas százalékkal alkalmaz a Magyar Lapok kiadóváltala. 270
Irodai teendőket jártas gépirókás szonyt vagy férfit keresek azonnalra. — Cim a kiadóban. 269
Perfekt gyors és gépirónót azonnali belépésre keresünk. Hangya kirendeltség Kapisztrán-tér 22. 256
Akord munkára napszámokat és középiskolai tanulókat munkára azonnal alkalmaz. Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál u. 2-6. 265
Könyvelőt, vagy könyvelőnőt keres a Hangya kirendeltség, Kapisztrán-tér 22. 263

Allást keces

Gyárba, hadiüzembe ajánlkozik fiatalnő, Stefán Jánosné, Teleki-u. 9. 262
Négy középiskolát végzett utriány tudó dai vagy hasonló alkalmazást keres. Cimeket a kiadóba kér. 250

Elveszett

Elvesztett özv. Gulácsy Endrené neve kiállított fajegy. Becsületesség megtaláló juttassa el Tüzes Gábor-u. 4. ajtó. 248
*Elveszett a színház földszinti baloldali ruhatár puldjáról szürke ernő. kérem, tekintettel arra, hogy látták, a vitte el, hozza vissza a ruhatárosnak. 254
Talált hasszakulcs átvehető a kiadóban.

Oktatás

Magán- és javítóvizsgálatokra előkészít, aigebrát, nyelveket tanít, tanár. — Szunyogh Péter-utca 1. 274

KIADÓTVEA IDONOS:
SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.
A szerkesztőség címe: A kiadóhoz írt levelek: Dr. Tihamér püspök és Székely Bertalan R. T. igazgatója.
Hozza a Szent László-nyomda r. t. kirendeltségén, Nagyvárad, Szt. László-utca 5. szám.